

KNJĚŽICA TREĆA

GOOSPINA KRUNICA

*“**Muudrost** ...*

... pretječe sve koji ju žuude ...

Tko zorom rani njooj ...

nalazi ju gdje sjedii kraj vraata njegovih.

...

Zavoljeh ju više nego žezlaa i prieestoolja ...

I ... više od svietlosti,

jer njeezin sjaaj bez prestanka svieetli.”

¹SADRŽAJ

I. Goospinaa Krunica - razmaatranja (p) o otaajstvima

Uz otaajstva radostna	7
Uz otaajstva svietlostna	15
Uz otaajstva žalostna	23
Uz otaajstva slaavna	33
Dodaatak	43

II. S Marijom - pjevajmo i molimo!

Utielovljenje (R.1.)	47
Preteča (R.2.)	48
Betlehem (R.3.)	40
Starac Šimun (R.4.)	50
U domu Otčevu (R.5.)	51
Na Jordanu (Sv.1.)	52
Znameenje prvo ili Saavršena molitba (Sv.2.)	53
Kraaljevstvo nebesko (Sv.3.)	54
Preobražeenje (Sv.4.)	55
Jelo i piije istinsko (Sv.5.)	56
Ne kako jaa hoču (Ž.1.)	57
Za stuup! (Ž.2.)	58
Trnov vieenac (Ž.3.)	59
Koga hočete da vam puustim? (Ž.4.)	60
Sjeti me se kada doodeš u kraaljevstvo svoje! (Ž.5.)	61
Uzkrsnu Isus doista! (Sl.1.)	62
Jaa sam s vama (Sl.2.)	63
Sila odosgor (Sl.3.)	64

¹Pojašnjenje o pravopisu

Načgelo je da se čuuva tvorba, a izgovor koliko se može - ne remeteč tvorbu:

- glaas zapiisan slovom “Č” (“č”) zamienjuje standardno “Ć” (“ć”);
- dvostruko napiisan samoglasnik je dug;
- podcrtano slovo (samoglasnik ili “r”) označuje glavni (jedincati težinski) naglasak u višeslogovnoj riječi;
- suglasnik s točkom izpod sebe jedva se čuje ili se, često, ne izgovara.

Neobvezujući dogovor o pojednostavnjenju: **Ako je težinski slog prvi, ne’trieba ga označiti.** (Dakle, ako je težinski slog prvi, ne’trieba ga označiti, ali ovo znatno pojednostavnjenje nii’ smo ovdje primienili.)

Du <u>u</u> šom i tie <u>e</u> lom (Sl.4.)	65
Kraljica ne <u>e</u> beska i zemaljska (Sl.5.)	66
Za <u>a</u> avršna napomena	67

²Goospina Krunica - razmaatranja (p)o otaajstvima

U molitvi što ju naziivamo (*Sveetom*) *Krunicom Blažene Djevice Marije* (ili *Goospinom Krunicom*³) opetovano govorimo: *U ... otaajstvu ... razmaatrat (razmišljat) ćemo kako je ...* No, nii'sam doživio da bi, na tomu mjestu (u tomu trenutku), ijedan predmolitelj nakratko zastao i puustio molitelje da se miislima i srđcem užiiive u otaajstveni sadržaj ili da saam prozbori paar nadahnjujućih rečenica u svezi s dotičnim otaajstvom. Naprotiv, odmah se moli *Otče naš!* i t.d.

Ne tvrdim da neema ljuudi kojii mogu moliiti/izgovaarati *Otče naš!*, *Zdravo Marijo!* (deset puta) i *Slava Otcu!* i istodobno razmišljati o prigodnomu otaajstvu, ali držim da je takvih vrlo malo (jaa nii'sam jedan od'njih). I, što pak znaači i koliko vrieedi jedno misliti, a drugo govoriti!? Stoga, usrdno molim i predlažem da se na svakomu otaajstvu zastane (barem 10-20 sekunda) ili da predmolitelj kaaže nekoliko podticiajnih miisli o njegovu sadržaju i znaačenju - u skladu s dotičnim dieelom/čitanjem iz Evandjelja. Slično, primjerice, natuknicama što slieede (ili radostno-zahvalnim "stihovima" na str. 47.–66.). Držim da ponešto od napiisanoga za razmaatranje (uz svako otaajstvo) može pri tomu biti na pomoć.

Vaažno je napomeenuti da ova **razmaatraanja** (slicedom dvaadeset otaajstava) o događajima u zemaljskomu životu Gospodinovu **nii'su** "nadobudna" **teološka tumačeenja** pripadnih dieelova Radostne Vieesti, već misaoni pokušaj da se molitelj ćutilno prenese u ono vrieeime i na ona mjeesta, te da prati, shvati, prihvati i uzljuubi žiivoga Isusa, onako kako je to činila NJegova mati Marija.

Jer, za mene, Goospina Krunica je pobožno razmaatranje zemaljskoga života našega Gospodina, Isusa Krista, u skruušenu i povjerljivu razgovoru s ljudskom osobom koja Ga je najbolje poznaavala - NJegovom materom, Blaženom Djevicom Marijom: od Utielovljeenja (najčudesnijega i najvažnijega događaja u celokupnoj poviesti!) do NJegove smrti i Uzkrsnuuća (čega nii'je moglo biti bez Utielovljeenja, ali i bez čega bi Utielovljeenje bilo "Božji promašaj"), te Uzašaašća i silazka Duha Sveetoga (koji s nama dovršuje poslaanje Kristovo).

²st071020 - Kraljica Sveete Krunice

³Dublje promišljajuć, Goospina Krunica je više "molitva s Goospom" nego "molitva Goospi"! Zar nii'je (pri ukaazanju u Lurdu) Goospa (Bezgriešno Začeeće) skupa s Bernardicom molila Krunicu?!

A na kraju, častimo i Mariju i radujemo se s njoom sbog njeezina Uznesenja i Okrunjenja, jer je ona, *ponizna službenica Gospodnja*, svojim slobodnim pristankom (*Fiat mihi!*) dopuustila i učinila da primljena Milost postane spasonosnom za sav svieet.

Tek na taaj naačin - molitvom i razmaatranjem - Goospina Krunica postaje praavom i dubokom pobožnosti.

UZ O~~T~~A~~A~~JSTVA R~~A~~DOST~~N~~A

(Od Naviešte~~n~~ja - poč~~e~~etka novoga v~~r~~iemena - do Isusove 12. godine (pa i nadalje: *bio im je poslušan*; do kršte~~n~~ja na Jordanu - prvih triideset godiina). Too doznajemo iz “Evand~~e~~lja po Mariji” jer samo ona⁴ je sve tee događaje paamtila i *prebirala u svo~~o~~mu s~~rdcu~~* te preniela apostolima.)

Nakana: Za ž~~i~~vot - dah Duha S~~v~~eeetoga - daar Trojedinoga Boga stvoren~~o~~mu t~~v~~arnom s~~v~~ieetu, i, posebice, za radoš~~n~~o i odgovorno materinstvo i o~~t~~činstvo.

⁴Događaji u svezi s ovim otaajstvima opisani su u Matejevu i/ili Luukinu Evand~~e~~lju. Taa~~j~~ d~~i~~o Novoga Zaavjeta naziivam “Evand~~e~~ljem po Mariji” jer samo su preko~~’~~nje (*koja je sve tee događaje prebirala u svo~~o~~mu s~~rdcu~~*) mogli o tomu nešto doznati. Ne dvojim da su i Maarko i Ivan (pogotova, jer *ju je uzeo k sebi*) znali za tee događaje, iako o njima ne svjedoče.

U prvomu radostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Arkandel Gabriel navieestio Blaženoj Djevici Mariji da će začeti po Duhu Svetomu i roditi Siina Božjega.

Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom! - pozdravi ju aandeo. Ona se na'too smete, ali i stade razmišljati ... I aandeo joj pojaasni koja je too milost koju je našla u Boga (tj. koju joj Boog nudi i hoće dati!).

Ali ona želi doznati i više te otvoreno piita: Kako će too biti kad jaa muuža ne poznajem? I aandeo joj odgovori kako. I zašto će too čedo i biti sveeto - Siin Božji.

Kojega li i kakvoga dramatičnog trenutka: Svemoguć Boog, Stvoritelj svega vidljivoga i nevidljivoga, nudi, otvoreno i izravno, suradnju svojemu izabranom stvoreenju da slobodno odluči o pristanku uz NJegovu volju.

I tada čujemo najveće i najvažnije rieči što su ih, s vjerom, pouzdaanjem i bez zaadrške, ikada izgovorila ljudska usta: *Fiat mihi!*

Zaista, Marijinim pristankom - *Evo službenice Gospodnje. Neka mi bude po rieči Tvojoj!* - izpunilo se je staaro vrieeme ("od Zaakona i žrtava") i odpočelo je teč novo ("od odkupljenja i spaasenja"), a njegov početak jest trenutak Božjega utielovljenja - najvažnijega događaja u sveukupnoj poviesti. Vječna Rieč Otčeva (dieelom objaavljena i zapiisana) po kojoj treba živjeti, sada se spušta i utielovljuje - postaje čovjekom - i dolazi živjeti s nama (palima) da bi nam se cieela objaavila, pridigla nas, oslobodila i spaasila.

Sjetimo se što je Isus kaazao Nikodemu: *Uistinu, Boog je tako ljuubio svieet te je dao svooga Siina Jedinorodenca ... da se svieet spaasi po NJemu. Nadvriemenska i nadprostorna Rieč Otčeva (po kojoj je sve stvoreno - Siin, rođen od Otca prije svih vjekooova), po Duhu Svetomu (Životvorcu) se je utielovala - udobila u ljudsku poviest i omedila djevičanskom utrobom Marijinom.*

Rieč je tieelom postala (da se nanovo RODI od žene kao Boog i čovjek!) i nastaanila se među nama - radi naas i radi našega spaasenja.

Smjemo reč: Staaro vrieeme od pravednosti - "ugovora", propiisa i paaljenica - sad se izpuunja i preraasta u vrieeme spasonosno - od vjere i ufanja, i sveobuhvatnoga milosrđa Božjega⁵.

⁵Čini mi se da bi blagdan Milosrđa Božjega, što ga slavimo (odnedavno) na negdašnjju Bieelu Nedjelju (Maali Uzkrš), bilo bolje sjediiniti s Blagoviesti i slaviti na taaj (pomični!) daan. Po tomu bi Utielovljenje (najčudesniji Božje djelo u ljudskoj, pa i sveukupnoj poviesti!) postalo i normativno iztaknutim kao i Rodeenje (Božić). A i svieetu bi Crkva saama sobom (i bez teološkoga pojašnjaavanja!) dokaazala da poštuje, štiti i slavi život od začeeća.

Zašto **Boog** spasa čovjeka? Zato što je čovjek (koji je *slava Božja*) na NJegovu sliku, od NJega i za NJega stvoren, po neposluhu i griehu⁶ pao u sužanjstvo, a sužanj ne može osloboditi ni spaasiti sužnja.

Zašto, ipak, Boog **ne** spasa čovjeka posve **saam**? Zato što ovu Božju volju i sužanj, svojom slobodnom voljom, treba prihvatiti.

Zato Boog, po svojoj milosti, unapried oslobađa jednu jedinu ljudsku osobu (*Jaa sam Begriješno Začecē.*) - Blaženu Djevicu Mariju (*Ave Maria, Gratia plena!*) - od pada u sužanjstvo, i po njezinu slobodnu pristanku (uz volju Očevu) započinje novo doba - vrijeme našega spaasenja.

Marija je Nova Eeva, bez grieha začeta (kao što je prva Eeva bez grieha bila stvorena, ali bijaše neposlušna te od Zmije na grieh zavedena), ostaje do kraja Bogu poslušna. I dok joj *Zmija vreeba pētu i hoće proždrieti Dieete, ona joj satire glaavu.*

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na umu stalno ima samo ovo: **Boog nas toliko ljubi da se je radi naas i radi našega spaasenja, u Marijinoj djevičanskoj utrobi, po njezinu slobodnom pristanku, utielovio i očvječio .**

U drugomu radostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Blažena Djevica Marija pohodila svoju rodicu Elizabetu i ostala s njoom trii mjeseeca.

Aandeo jaavlja Mariji još jednu radostnu viest: *A evo, i tvoja rodica Elizabeta začē sīina u svojoj starosti. Već je u šestomu mjesecu ona nerodkinjom prozvana, jer Bogu ništa nīi'je nemoguće!*

I Marija hita k svojoj rodici Elizabeti da ujedine svoje radosti i zahvalnosti! Ponizne i krotke žene, Elizabeta i Marija, s velikom su radošću i zahvalnošću povjerovala, pa pune Duha Sveetoga kliču hvala i slaveći Boga.

A učeni veliki svećenik, Zaharija, poslie mnogih i mnogih godiina u molbi i čekanju, bijaše posustao. Vjera mu je oslabila, ufanje se izgubilo - i posumnjao je. Pa je zaniēmio. Ušutkan je!

Da, uistinu, tko Bogu ili Božjemu glaasniku ne povjeruje, ne bi smjeo ni govoriti o NJemu, nego moliti Duha Sveetoga da mu odkloni sumnju te vraati i ojači vjeru..

I Elizabeta, puna Duha Sveetoga, blagoslivlja Mariju i Plood utrobe njezine, te dodaje: *Ta odakuda meni da mi dođe mati Gospodina*

⁶Usudujemo se kaazati: Svaki put kad znanje (našu umnu spoznaju) stavimo izpred vjere (daara milosrdne Božje proviđnosti i neizmjerne ljubavi), mi ponaavljamo iztočni grieh što ga počinše naši praroditelji. I nīi'je oon *iztočni* samo zato što je uobće prvopočinjani, nego što sadrži klicu čovjekove oholosti - počēetka svakoga grieha - te nužno razaara čovjeka i vodi u tielesnu smrt. .

*mojega? Gledaj samo! Tek što mi do ušiju doprie glaas pozdrava
tvojega, zaigra mi od radosti čedo u utrobi. Blažena tii što povjerova
da će se izpuniti što ti je rečeno od Gospodina! Duh Sveeti je, po
Marijinu pozdravu, izpunio Elizabetu i dieete koje nosi . Poslao ga je
netom začeti Isus iz utrobe materine! A Marija, na Elizabetine rieči,
uzvraća veličanstvenim hvalospjevom: *Veliča duša moja Gospodina,
klikće duh mooj u Bogu, momu Spasitelju... ! ... odsad će me, evo,
svi naraštaji zvati blaženom ...**

Marija ostaje uz Elizabetu do Ivanova rođenja te obrezaanja. Još
nerodeni Pomazaniik blagosliivlja svojega tek rođenoga Preteču koji će
Mu pripravitii puut i poraavniti stazee.

A Zaharija moora potvrditi Elizabetin “slučajni izbor”, tj. ime po
Gabriela (samo) njemu naviešteno (a ne ime po običajskom običaju
i naaslieđu!): *Ivan mu je ime!* I tek tada, potpunim prihvaćanjem
rođenoga siina jediinca kao **daara** Božjega, razvezuje mu se jezik te i
oon hvalospjevom blgosliivlja Boga svemogućega.

A što znaamo o Ivanovu životu prije jaavnoga naastupa? Kao mlaadič/
žiiivi u puustinji. (Roditelji su mu, najvjerojatnije, bili umrli, jer su
ga dobili u svojoj starosti!) Izdvojen i odijeljen od svijeta (da se ne
bi “onečistio” naukoma i predajama ljudskim), priprema se za svoju
veliku misiju u puustinji - “škooli Duha Sveetoga” (ne kod jeruzalemskih
pismoznanačaa!)

I Ivan nećće vidjeti Isusa prije NJegova krštenja na Jordanu! A
Gospodin će kaazati da *ne usta od Ivana već* (proorok) *rođen od žene*.
Jer, doista, Ivan je postao Božjim proorokom i prije svooga rođenja.

Komu je naše razmatranje preobširno, neka na umu stalno ima
samo ovo: **Netom u utrobi materinoj začeti Isus šalje Duha
Sveetoga na Elizabetu i dieete, Ivana, u njezinoj utrobi.**

*U trećemu radostnom otajstvu razmatrat ćemo kako je
Blažena Djevica Marija rodila Gospodina našega Isusa Krista u špilji
u Betlehemu i položila Ga u jase*

Betlehem Efrata - *Krušna Kuća*, Davidova, ne priimi pod svooj krov
žiiivi Kruh koji je s neba sišao! Kao zadnji siromaašak, daleko od
svooga i onako skromnoga nazaretskog doma, rađa se Siin Čovječji
i Siin Božji - Kraalj nad kraljevima. Ima nečega tajnovita i znakovita
u tomu da se Emanuel nii’je rodio u od čovjeka izgrađenoj nastanbi!
Ne žalostimo se, dakle, sbog Dietetova bezkućništva, špiljske štalice,
jasaala i slame (i skoroga izbjeglištva)! Baš tako (se) je i triebalo (s)biti.
Nego, klikćući od radosti (*Radujte se naarodi kad čujete glaas da se
Isus porodi u blaženi čas!*) i zahvalnosti, pridružimo se prostodušnim
pastiirima (K *Pastiiru Izraelovu* prvi dolaze priprosti pastiiri židovski!)

i veleučenim nežidovskim (poganskim) mudracima *s iztoka*, koji Ga, vođeni Duhom do Istine, po darovima priznju za Svećenika i Žrtvenoga Jaganjca (mira), za Kraalja (zlaato) i za Gospodina, tj. Boga (tamjan), pa s nebrojenim anđeoskim sborom zapjevajmo i mi: *Slava na visinama Bogu i na zemlji miir ljudima - miljenicima Njegovim!*

Možda je Božja Mudrost htjela i odreedila da se rodi kao siromašni bezkućnik, te potom postane i izbjeglicom, da bi sve ljude - miljenike svoje - mogao obuhvatiti svojim spasonosnim poohodom.

No, zamisetimo i ovo: Sa svih “četiriju strana” došli su Mu čestitaari na babinje! S jedne - Njegovi, kojima se je Boog objaavio i koji su Ga izčekivali (ali ne na ovaj naačin!), a s preostale trii - meznabožci, koji su Ga tražili u Istini.

I dok su Njegovi neuki pastiri povjerovali (... *Nočas vam se u gradu Daavidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin. ...*) pa onda vidjeli i spoznali, učeni mudraci, meznabožci-tražitelji, su po daaru Duha Sveetoga spoznali (*Gdje je taaj novorođeni kraalj židovski? ...*) te vidjeli, pa onda i povjerovali - da je Dieete Pomazanik Božji - Svećenik, Kraalj i Gospodin (mira, zlaato i tamjan!). Doista, vjera i razum (“srđce i uum”) zajedno drže nas na praavomu i jedinomu Životnomu Puutu do Istine.

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu stalno ima samo ovo: **I Djevica porodi Emanuela - Spasitelja našega - daleko od kraaljevski i bogataških palaača, kao zadnjega siromaška, bezkućnika i izbjeglicu.**

U četvrtomu radostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako su Sveeti Josip i Blažena Djevica Marija četrdeseti daan poslie porođenja prikaazali svooga Siina Otcu nebeskomu u Hraamu i kako Ga je starac Šimun priimio na ruuke.

“*Svako mužko prvorodenče neka se posveeti Gospodinu!*” ... I da prinesu žrtvu ... “*dvie grlice ili dva golubića.*” No Boog “vrača” darovane prvorodence oćevima (kao Abrahamu, prvomu) sbog vjere, a priima žrtvu. Zapiitajmo se i promislmo: Zar bi Boog (Jahve), izkušavao čovjeka (Abrahama) da Mu žrtvuje siina (Izaka), da nii’je Oon saam od počeeetka pripravan za ljude žrtvovati svojega Siina (Isusa)!? U protivnom bi slicedilo da jaaki (svemoguć) Boog od slaba čovjeka zahtieeva više nego li je saam spreman učiniti - absurd i protuslovlje!

Veliki teolozi oovdje odkriivaju “bezpovratno dariivanje” Siina Čovječjega - Prvorodenca - Otcu nebeskomu, zapravo, “bezpovratni” žrtveni daar Oćev nama. Jer Otac *će*, doista, žrtvovati svooga Siina za naše odkupljeenje! (Uzgredice, propiisana žrtva (dvie žrtve: zahvalnica i okajnica istodobno) je biila jagnje i golub, ali za siromašnije roditelje - dvaa goluba ili

dvie grlice!) I Isus, židovski prvorođenac, podlozan je Zaakomu. Oon će ga do kraja izpuniti, zapravo, postati njegovim izpunjenjem, a za budućnost - sve novim učiniti. Pavlove poslanice Galaćanima, meni najdraže, kristalnom jasnoćom Duha Sveetoga kazuju što znači, odnosno, što jest, prielaz iz Staaroga u Novo, što su Zaakon i pravednost, a što vjera i Milosrđe

Sjetimo se oovdje i Šimunovih rieči i proročanstva: *Sad odpuuštaš sluugu svojega, Gospodaru, po rieči svojoj, u miiru. Ta vidješe oči moje spaasenje Tvoje, koje si pripravio pred liicem svih naarooda: Svietlost na prosvietljenje naarooda, slavu puuka svooga israelskoga. . . .* Too je i takav je Onaj kojega Gospodar šalje ljuudima! A kako će Ga ljuudi priimiti, prorokuje materi Mariji: *Ovaj je postavljen na propast i uzdignuuce mnogima u Izraelu i za znaak osporavan. A i tebi će saamoj mač probosti duušu - da se razodkriju naamisli mnogih srdaca.* Zar se nii'je eve too ostvaarilo, a i nastavilo se kroz svu poviest po cieelomu svieetu?!

Zamislimo kako je mlaadoj Mariji, materi Isusovoj, biilo čuti tee "protuslovne" Šimunove rieči (*svietlost i slava Izraelova; propast i uzdignuuce mnogima; znaak osporavan; mač što probaada duušu*)! Jer, Oon je Svietlost viečna, izišla (od Otca, po Duhu Sveetomu) iz naaroda Izraelaskoga; vjerujuć Mu i vjerujuć u NJega, uzdižemo se; ne vjerujuć - propadamo. Neprestance je Oon znaak osporaavan. Taa, što znači drugo Šimunovo proročanstvo do li: Tvojega siina će mrzitelji na njega (*vinogradaari*) ubiti, a tii ćeš too gledati!? A mač što i dalje probaada duušu Djevičinu nii'je više "od booli" već od prevelike žalosti sbog kleveeta i laazi što ih govore i šiire oni od naše kršćanske braće koji tvrde da ljube njezina Siina, dok njuu posve prešućuju ili vriedaaju. No, baš kao onda, tako se i danas odkriivaju naamisli mnogih srdaca!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu staalno ima samo ovo (neizrečeni smiisao strahotne Abrahamove kušnje za vjeru i pouzdaanje u Boga!): **Ne tii, Abrahame, ni tvoji potomci, židovski oćevi, nee'ćete žrtvovati svoje prvorođenece meni, nego ću jaa, Jahve - Boog vaš, kad se izpuni vrieeme, žrtvovati svooga jedinorođenoga Siina za vaas i za sve ljuude.**

U peetomu radostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako su Sveeti Josip i Blažena Djevica Marija našli treć daan svooga Siina u Hraamu, gdje se razgovaara s naučiteljima, a biilo mu je tada dvaanaest godiina.

Tko se je "izgubio"? I, tko je koga poučavao? Poodimo od drugoga piitanja! Evandelist Luuka zapisuje (Marijino sjećanje!): *Svi koji Ga slušahu bijahu zaneseni razumnošću i odgovorima NJegovim . . .* Napomeenimo

da se do tee dobi (12 godiina) židovski dječaci još ne poučavaju u Piismu⁷ niti su obvezatni hodočastiti. A Oon ne samo da hodočasti (s roditeljima), nego veđi Piismo tumači ekspertima - najboljim pismoznaancima i naučiteljima u Hraamu. Ništa čudno - rekli bismo - jer Oon je (dječaci koji je i) Boog! Da, takav “zaaključak” je točan, ali i teološki bezplodan. Jer, ovdje se raadi o sljedećem: I najučeniji pismoznaanci, koji znaju Piismo i naizust, tekar pokušavaju razumjeti i tumačiti Rieč Božju zapiisanu, a Oon saam jest taa Rieč Božja, sada cielovita i živa - utjelovljena i u središtu (fokusu) snjihova kruuga - *posred njih*. Viečni Loogos, sada Tora Žiiva, tumači im saamoga sebe iz Tore-Piisma. Kako onda ne’biti *zanesen* slušajući Ga?!

Može nas začuditi samo too što se veleučeni pismoznaanci nii’su zapiitali ni poomno razpiitali: “TKO je ovaj čudesni diečak?”. No, odgovor dobivamo iz Isusova razgovoru s Oćcem: *Slavim te, Oćče, ... što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. Da, Oćče, tako se tebi svidjelo*. Oćčeva je volja da Oon objaavi Siina onda i onako kako se je sbilo na NJegocvu krštenju i da za Siina svjedoče Otac i Duh Sveeti.

A sad o piitanju prvomu! Neki teolozi se usredotočuju na ona *trii daana*, povezujući ovaj Isusov “nestanak” s onim od Njegove smrti do Uzkrsnuća. A meni se čini da, osim samoga Isusa i broja 3, nikakve poveznice po **sličnosti** među ovim događajima nema. Jediino, ako poveznicom shvatimo njihovu posvemašnju **raazličitost**, tj. njihove upravo **diametralno suprotstavljene sadržaje**⁸. Doista,

- ovdje se razaznaje **Božja volja** (da Ga Njegovi *tražeći naadu*), a oondje Otac dopušta da se izvrši **ljudska volja** (... *oon mora umrijeti jer se pravio Siinom Božjim*.);
- ovdje **nitko** (osim Josipa i Marije) **ne’zna** tko je Isus (a i oni su too ovaj put “zaboravili”), dok na Golgoti svi za NJega **znaju** (za starješine je hulitelj; za mnoge u naarodu - dobri čudotvorac, za neke pak - veliki prorok, za neznatnu manjinu - Siin Božji, Pomazaanik!);
- ovdje je Isus **živ**, a oondje **mrtav**;
- ovdje je Isus **u Hraamu**, a oondje **u grobu**;
- ovdje Isus **govori i naučava - prosvjetljuje**, a oondje vlada **gluhi muuk i tmina**.

Na blaagi priekor materin: *Siine, zašto si nam too učinio? Gle, otac tvooj i jaa žalostni smo te tražili*., Oon joj reče: *Zašto ste me*

⁷Sustavno poučavanje započinje poslie *bar-micve* kojoj se pristupa u triinaestoj godini!

⁸Ovo u Hraamu smjemo povezati s prvim Šimunovim proročanstvom, a ono na Golgoti - s drugim.

traažili? Nii'ste li znali da mi je biti u onomu što je Oṭca mojega? Odgovor u dva protupitanje, od kojih ono drugo pojašnjuje prvo, kao i "nepotriebnu" trodnevnu potragu. Dakle, nii'su Ga traebali **traažiti**, nego **znati** gdje je i ondje Ga (odmah) naač. Jer, oni su **znali** (Marija i Josip - i samo oni!) da je Oon i Siin Božji! Nii'je se, dakle, Oon izgubio, nego su oni nakratko smetnuli s uma tko je Oon te se, u velikoj brizi, razpitiivali za NJega kod onih koji Ga tada još nii'su mogli pravo poznaavati.

Pouka je too za svakoga od naas: Kad nam se (u)čini da na našem životnom puutu Boga (više) neema, ne tumaajmo naokolo piitajuč (se) gdje je, nego shvatimo da smo **mii saami zalutali** i izgubili se! Zato, kad Ga traajimo izkrena srđca, najprije uđimo u hraam vlastiti nerukotvoreni - svoju (očistimo!) dušu, a onda i u najbliži rukotvoreni! I naač čemo Ga - ako ne odmah, a onda, sigurno, *Trečega Daana*. (Ipak, držim, da je ovdje broj 12 "značajniji" od broja 3!)

A kada i kako se dogodi too da nam se čini da nas je Boog napuustio? Samo onda kad u našim miislima i djelima Oon nii'je na prvomu mjestu, tj. kad Ga ne upiitamo: "Gospodine bi li Tii učinio ovo što jaa kaanim poduzeeti?", pa onda, ne čekajuč NJegov saavjet, "graadeč karijeeru" too i tako učinimo. (Dakako, bit će i onih *suušnih daana* u kojima nas Gospodin izkušaaava, ali nikad preko naših mogućnosti!)

Napokon, sjetimo se i nastavka: *I siide s njima, doode u Nazaret i bijaše im pooslušan. A mati je njegova brižno čuvala sve ove uspomeene* (kao i prorocke rieči Šimunove) *u svoomu srđcu. A Isus naapredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi.* Varaju se oni koji ove rečeniice drže manje vaažnim ili, čak, bezznačajnim, tj. zanemarivim. Naime, one nam, skupa s prie razmatranima, potvrđuju da je Isus praavi Boog (Siin - rođen od Oṭca prie svih vjekova!), ali i **praavi čovjek** (utielovljena Rieeč - rođena od Djevice!) jer prolazi kroz sva raazdoblja ljudskoga žiivljenja (do zrielosti) i kroz sve njima pripadajuće **promiene**. Čak i ono *siide s njima*, uz dooslovno značenje, smjera na Boga koji sa svojega uzvišena sveetoga prebivališta u Hraamu na Sionu **silazi k nama, kao čovjek**, u galilejsku (ljudsku) "suuznu dolinu".

Komu je naše razmatranje preobširno, neka na umu staaalno ima samo ovo: **Žiiva cielovita i utielovljena Rieeč - Utielovljena Žiiva Tora - dolazi u Hraam Oṭčev i saama sebe tumači pismoznancima, ali im se na razodkriiva-**

UZ OTAAJSTVA SVIETLOSTNA⁹

(Od Isusova krštenja na Jordanu do Posljednje Večere - trii godiine Isusova jaavnog djelovanja.)

Nakana: Za obraćenje griješnika i širenje Kraaljevstva Božjega na Zemlji.

⁹Sročba “otaajestvo svietla” nije primjerena Hrvatskomu jeziku. Smisao ovih otaajstava jest da su svietlonostna i prosvietljujuća, a Oon je *Svietlo istinsko* i *Svietlost na prosvietljenje svih naroda*. I, zar ćemo zanemariti kako su nazvana sva preostala (“starija”) otaajstva?!

U prvomu svietlostnom otaajstvu razmaatrati ćemo kako je na Gospodima našega Isusa Krista, na krštenju u Jordanu, sišao Duh Sveeti, a Otac glasno obznanio da je Isus NJegov ljuubljeni Siin.

Čitamo: *I dok se molio, raztvori se nebo, siđe Duh Sveeti u tielesnomu obličju, poput goluba, a glaas se s neba zaori: "Tii si Siin mooj, Ljuubljeni! U tebi mi sva milina!"* A Ivan svjedoči: *I jaa sam too vidio i svjedočim da je oon Siin Božji.* Trojedni Boog se očitova. Otac šalje Siina da u snaazi Duha Sveetoga vrši (i do kraja izvrši) NJegovu volju:

Ali obznanjuje nam i viđenje: *Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grieehe svieta!*, te naglasuje: *...koji za'mnom dolazi, preda mnom je jer bijaše prije mene.*

Ivan Krstitelj doista nastuupa pred svojim naarodom - govori i djeluje - kao (novi) Ilija. Oon je Glaas nadahnut Duhom Sveetim što opominje, požiiva i čisti vodom, te tako utire i ravna puut utielovljenoj žiivoj Rieeči.

A da bi Siin - druga božanska osoba, ali i praavi čovjek, posve uskladio svoju volju s voljom Očevom, slieedi četrdesetodneva priprava u puustinji kroz teežak poost i velike kušnje. Jer dvie su nepomiešane naaravi u istoj osobi - Isusu, i ona čovječja trieba svoju slobodnu volju u potpunosti uskalditi s onom Božjom. (Još samo jedanput će se Oon, kao Siin Čovječji, triebati podreediti volji Očvejoj - u vrtu Getsemanskomu, dok se je u straašnoj duševnoj borbi i patnji rušio na'zemplju i znojio krvavim znojem.)

No nikad ne smetnimo s uma ove (zapiisane) rieeči Isusove: *Jaa sam došao u ime Očca svooga i vii me ne priimate.* Znajući, dakle, da svečenički glaavari Izabranoga naaroda Božjega nee'će povjerovati Radostnoj Viesti o Kraaljevstvu Božjemu ("Vladavini Božjoj") - da je Isus poslani Mesija, Siin Boga živoga - i obraatiti se, Očeva volja je da Krist bude praavi i jedincati žrtveni Jaganjac koji će odkupiti NJegov naarod (na paradoksalan način - odbacujući Mesiju i obraćenje, a prihvaćajući NJegovo Odkupiteljeenje: *Krv NJegova na'naas i na dietcu našu!*) i sav pali ljudski rood. Zašto Otac, iako znaa da će Siina i NJegov naauk (i pored svih čudesnih popratnih znameenja) NJegov naarod odbaaciti, hoće da Siin do kraja izvrši (prvotnu) volju Očevu (*Približilo vam se je Kraaljevstvo Božje. Obraatite se i vjerujte Evandeelju!*)? I posve "ljudski" odgovor (kao opravdaanje) je dostatan: "Da si nam prije rekao i pokaazao, mi bismo ti (možda) povjerovali." Ali, ni uz too, nii'su!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na umu stalno ima samo ovo: **Ivan Krstitelj svjedoči o očitovaanju Presveetoga Trojstva: Isus dolazi k njemu na krštenje, Duh Sveeti silazi**

na NJega kao golub, a Otac objavljuje da je Isus NJegov Siin - LJubljeni. A potom, po spoznaji od Duha Svetoga, i da je Isus Jaganjac Božji koji oduzima grieehe ovoga svieeta.

U drugomu svietlostnom otaajstvu razmaatrati ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, po Marijinu zagovoru, na svatbi u Kani Galilejskoj pretvorio vodu u vino i time pobuudio vjeru u svojim učenicima

Postoji više posve različitih razmišljanja o ovom događaju i znamenju - od tek simboličkih do duboko teoloških. (Isus Krist, a ne vino, donosi pravu životnu radost! I, još dublje, Gospodin je stvoritelj i posvetitelj novoga života što se rađa u obitelji. I, napokon, On reče: *Došao sam da život imaju - u izobilju da ga imaju.*) S druge strane, meni se čini da bi dobro i veoma korstno bilo ovo otaajstvo shvatiti gotovo doslovno, tj. kao primjer savršene molitbe (prošnje).

Isus još okuplja učenike. Učenik Bartolomej je iz Kane, a i Natanael¹⁰ (*Evo istinitoga Israelca u kojemu neema prievare!*), komu je, prvomu poslije Ivana Krstitelja, bilo dano spoznati Isusovo božanstvo. (*Učitelju, tii si Siin Božji! Tii Kraalj si Israelov!*).

Moguće da se je netko iz njegove (njihovih) obitelji ženio/udaavao?! Pozvan je i Isus s učenicima, i ovdje je s njima i s materom¹¹ svojom na svatbi. Svatbena slaavlja traju više dana (pa i cijeli tjedan!), a ono čega ne smje uzmanjkati jest vino! A ovdje ga ponestaje.

Marija se raduje s bližnjima, ali im i pomaže čim zatreba. Ako je potreba prevelika pa sama ne može pomoći, znaa tko može. I ona Ga moli i blišnjega zagovara: *Siine, vina neemaju.*

Zamietimo da Marija ukazuje samo na potrebu, dakle, ne moli izravno za pomoć niti "predlaže rješenje" - sve too prepušta NJemu! Vjerujemo, molimo, ufajmo se i ljubimo poput Marije!

A NJegov odgovor je: *Ženo, što jaa imam s tobom? Još nii'je došao mooj čas.* Too nii'je "odbijenica", već pravo pitanje! Isus njooj (i nama) hoće tim pitanjem naglaasiti: Taa **čovjek sam po ženi** - po tebi, mati - tvooj sam siin, a **tii me moliš da, i prije** skoro nadolazećega časa, **pokažem da sam i Boog** - Siin Božji! Bi li itko, osim nje, na takav odgovor (materu svojoj!)) izmogao pouzdano reći poslužiteljima *Što god vam rekne, učinite!* ? I svoju jaaku vjeru, bez i malo sumnje, i čvrsto ufanje prenieti na njih - poslužitelje?!

¹⁰Mnogi drže da su Bartolomej (po sinopticima) i Natanael (po Ivanu) ista osoba. I meni se tako čini!

¹¹Kana je blizu Nazareta. Moguće je da su neki od učenika (Ivan i Andrija, te Filip i Šimun Petar, a poslije i Natanael / Bartolomej?) već bili u Isusovu i Marijinu **nazaretskomu** domu. (*Učitelju, gdje stanuješ? - Doodite i vidite!*)

Zamislite sebe kao svatbenoga poslužitelja kojemu jedan od svatova–uzvaniika “zapovieeda” da kameniice za praanje napuni vodom, pa onda i da zagrabi od tee vode i odnese ju ravnateljju svatbenoga stola na “degustaaciju”! **Biste li Ga, bez Marijina nagovora, poslušali?** I što biste mu rekli!?

Ovdje, na svatbi u Kani Galilejskoj, Blažena Djevica Marija nam daaje diivan priimjer savršene molitbe (molbe-prošnje) i svojega zagovora, posebice u iznenadnoj ili žurnoj potrebi. Molba poput ove njezine, s toliko vjere i ufanja u Božju proviđnost i ljubavi za bližnjega, “probija nebesa i prisiljaava” Gospodina na uslišaenje.

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na umu staalno ima samo ovo: **Isus je, a ne viino, istinska radost ljudskoga života, a Marija nam pokazuje kako ju izmoliti.**

U trećemu svietlostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, navieestio Kraaljevstvo Božje i pozvao na obraćenje za oprošteenje naših grieha

Gospodin započe jaavnim djelovanjem - propoviedanjem, naučavanjem i znameenjima - u Galileji, a onda dođe u svoj grad Nazaret, gdje se (u sinagogi) očitova kao Mesija. No, izpunilo se ono da *nijedan prorok niti je dobrodošao u svoemu zavičaju*. Čak Ga htjedoše survati s litice, *ali Oon prođe između njih i ode*.

Kraaljevstvo Božje-Nebesko (“Vladavina Božja”) oslikano(a) mnogobrojnim čudesnim i zadivljujućim **prisporobama**: *Kraaljevstvo Božje je kao/poput (drgociena bisera, gorušičina zrna) ...*). I neema jinoga načina, jer se božanska stvaarnost ne može izkazati ljudskim jezicima! Pa naauk o međuljudskim odnosima (*veća pravednost, neprekidno opraaštanje, molitva za one koji nam zlo čine, ljubav prema neprijateljima ...*!) i odnosu s Bogom - Otcem nebeskim - *koji je Siina poslao na svieet, ne da suudi svieetu, nego da se svieet po NJemu spaasi*. Naauk tako radikalno različit od svega dotad poznatoga i kaazanoga ljudima! Mnogi su umni ljudi zaključili: “Ili je Isusovo učenje i naviešteenje Kraaljevstva Božjega puusta tlaapnja i sladunjava maštarija, dakle, iluuzija i utopija za lakovjerne slabije, ili je too najdubolja i podpuna istina o celokupnoj stvaarnosti” - vidljivoj i nevidljivoj te tvaarnoj i duhovnoj.

Kroz svu poviest - od zemaljskoga vremena Isusova da svršetka ovoga svieeta (pa trajalo too i do zgasnuća Suunčeva) - pred svakim čovjekom, bio oon toga sviestan ili ne, ista je dvojba: Povjerovati Isusu (prihvatiti NJegov naauk kao celovitu istinu) ili Mu ne vjerovati (odbaaciti NJegov naauk kao utopiju!)? Prije odluke, zapitajmo se: Je li ikada itko govorio i činio onako i ono što je govorio i činio Isus, i može

li i umje li ijedan čovjek onako govoriti i ono činiti? Odgovor je lak: Možda bi tko i mogao tek dielimice slično govoriti, ali ne i činiti, tj. vlastitim djelima dokazivati svooj naauk - sve do dragovoljne smrti na križu. Nitko i nikad. I, k tomu, u Isusu se je ostvaarilo i izpunilo sve što su u Piismu o Pomazaniiku - Sluugi Jahvinu - navieestili proorooci.

Pojavljivali su se u ljudskoj poviesti i nastupali neki prie NJega, a pokoji i poslie NJega, no njihovi su govori ili "objave" tek blieedi ili zamagljeni, često i izkrivljeni, dielovi onoga što je naučavao Isus. I, s druge strane, nijedan od njih nii'je činio djela kojima bi dokazivao ili barem potvrđivao svoje rieči. A Oon nas je poučio i ovomu kriteriju: *Po plodovima njihovim ćete ih prepoznati. Doista, Oon jedini ulazi na vrata - svi ostali su tati što preskaču plot.* I samo u NJemu celovita istina Jest.

No, za onoga koji Mu povjeruje, tek tada počinju praave težkoće! *Hajde za'mnom i pusti neka mrtvi pokaapaju svoje mrtve!* - reče Isus. A svatko od naas je preveć veezan za neko svoje bogatstvo - "svooga mrtvaca" (posebice, ako je ono Božji daar - talent - izkorišten za svooj probiitak, a ne na hvaalu i slavu Božju!). Pa kao što je onaj bogati mladiić bio naveezan na svooj veliki imutak, tako se ni mii ne odvaajamo od našega. *Lakše će deeva kroz ušice iglene nego bogataš u Kraaljevstvo Božje.* - upozorava Gospodin! *Pa tko se onda može spaasiti?* - snebijahu se zaprepasteni učeniici. *A Isus upre u'njih pogled pa im reče: "LJjudima je too nemoguće, ali Bogu je sve moguće"* Bez Božjega poziva - daara, dakle, i NJegove milostne pomoći nii'je moguće slieediti Krista, tj. biti NJegov učenik, vjernik - kršćanin.

Napokon, ne budemo li poput nevine dietce (ne dietinjasti, nego puni vjere, pouzdaanja, radostne znatiželje, i otvoreni za ljuubav Otčevu!), ne'ćemo moći k NJemu u *novu nebo i novu zemlju* dooći: A u svezi s predhodnim, ni dietca saama, bez roditeelja ili skrbnika, ne'mogu preživjeti! K tomu, iz razgovora s Nikodemom: *... tko se ne rodi nanovo, odosgor, ne'može vidjeti Kraaljevstva Božjega! ... ako se tko ne rodi iz vode i Duha, ne'može ući u Kraaljevtvo Božje. ...*

I još: *A onima koji Ga priimiše padaade mooc/da postanu dietcom Božjom.* No, *Njegovi Ga ne priimiše.* Božjoj volji, da se po vjeri u NJega, te po prosvietljenju i obraćenju, svi ljuudi oslobode od grieha i tako spaase (prvo Šimunovo proročanstvo!), uzprotivila se slobodna volja ljudska. I Boog je dopuustio da se prvo ona ostvaari (drugo Šimunovo proročanstvo!) A za uporedbu, uzgređice, sjetimo se Jone i ninvljana, pa onda i Isusove opomene: *... a evo, oovdje je i više od Jone.* Stoga je Spasitelj morao (prie) postati i Odkupiteljem.

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu staalno ima samo ovo: **Kraaljevstvo nebesko je pripravljeno za sve ljuude, ali nitko u njega uuđ ne'može bez milostne Božje pomoći.**

U četvrtomu svietlostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako se je Gospodim naš, Isus Krist, na gori pred učenicima preobraazio, a Otac nebeski potvrdio da je Oon NJegov Siin, Izabraanik ljuubljeni, i zapovieđia neka Ga slušaju

Isus očituje svoju božansku naarav trojici svojih učeniika (svjedooka zemaljskih) i preobražen razgovaara s dvojicom svjedooka nebeskih - Mojsijem i Ilijom. Učeniici, Šimun Petar, Jakov i Ivan, su od siinloga Isusova blieštavila i bieline u "polusnu". No i takvima (ne'mogu gledati liice Božje!): ... *dobro nam je biti oovdje. Načinimo trii sjenice* ... A Očev glaas (ponovno) obznanjuje, potvrđuje i nadopuunja: *Ovo je Siin mooj, LJubljeni - Izabraniik! NJega slušajte!*

Zapitajmo se:: Koga su do tada vjerni Israaelci **moorali slušati**? Odgovor je očit: Glavaare svećeničke, pismoznaance i naučitelje koji su se poziiivali na Mojsija, tj. Zaakon što mu ga je Boog-Jahve predao, a kad bi ga izkriivili i od Boga se odmetnuli - prooroke - od Boga izabrane i Duhom NJegovim nadahnute ljuude, koje oovdje predstavlja Ilija. Dakle, za vrhovni auktoritet, Očev, jaamčio je Mojsije, a zapovieđi i skrovitu volju Božju tumačili su i navieščivali prooroci. I tako bii, preko Arona i svih velikih svećeniika reedom te svih proorooka i pismoznaanaca, da toga daana. A tada, Vrhovni Auktor, oduzima auktoritet ("ovlaštenenje") od glavaara svećeničkih, pismoznaanaca i naučitelja, naslieden od Mojsija i proorooka, te pred njima, nebesnicima, i zemaljskim svjedocima predaje ga Siinu¹².

Zaakon i Prooroci - pravednost i žrtve, pa i vjera i ufanje, saame, malo su i ništa bez Punine, tj. ljuubavi - neizmjernoga Milosrđa Božjega. *Evo, sve činim novo.*, ali Oon ne odbacuje staaro veđ ga izpuunja!

Očev auktoritet (pretočen u Zaakon i učiteljstvo), a prvo povjeren Moojsiju (pa naasljednicima) kao i Proorocima (Ilija), prenosi se sada na Siina, tj. od sada Siin, LJubljeni - Izabraanik, zastuupa Očca pred Izabranim Naarodom. ("Siin je Tora!"). Oon će ga poslie prenieti i povjeriti Šimunu Petru i apostolima (... što god sveezeš na zemlji, bit će sveezano na nebesima, a što god odriešiš na zemlji bit će odriešeno na nebesima.), a oni dalje, po nadhnuuđu od Duha Sveetoga, reedom paapama, biskupima i Crkvenomu Učiteljstvu. Po tomu slieedi i ono što naziivamo *Paapinom nezabludivošću* u prosudbama o krščanskoj vjeri ili maraalu. I po tomu smo duuzni prihvatiti istinitom svaku vjersku i

¹²Smjemo uztvrditi da je upravo tada i oondje uzstanovljen *Novi Izrael*.

moralnu (na početku) sluutnju što ju je (kroz crkvenu poviest) u rieči, odnosno, tvrdnje pretočilo Crkveno Učiteljstvo i proglaasio Paapa.

A silazeći s Taabora, Gospodin im daaje nasluutiti (iako too oni još ne razumiju!) da ne'mogu biti (i ostati - *trii sjenice!*) oondje gore gdje su upravo bili (u "nebeskomu svietlu" - uz Boga) *dok Siin Čovječji od mrtvih ne uzstane*, tj. dok Oon svojom Pashom kroz smrt i Uzkrsnućem ne svlaada najljućega čovjekova neprijatelja - đavla, i uništi njegov "daar" čovjeku - vječnu tjelesnu smrt. Tada će moći i njih uzkrsnuti na vječni život, a oni će moći, suobličeni NJegovu tieelu, "graaditi sjenice za nebesnike", tj. stalno služiti, slaviti i prebivati u Božjoj blizini.

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na umu stalno ima samo ovo: **Isus Krist, Siin Čovječji, odkriiva da je i Siin Božji, a Otac nebeski Ga ovlašćuje da, od toga časa, Oon tumači volju Očevu.**

U peetomu svietlostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, na Posljednjoj Večeri ustanovio Euharistiju u kojoj nas hrani svojim tieelom i svojon krvlju pod prilikama od kruha i vina.

Evo pred nama ostvarenja "otaajstvene drame u četiri čina" (s prologom - kod Ezekiela, i epilogom - u Emausu).

Prvo, **najava**: *Jaa sam kruh živi koji je s neba sišao. ... Kruh koji ću jaa dati tieelo je moje - za život vječni.* Tajac, nevjerica, prepirka: *Kako nam ovaj može dati tieelo svoje za jelo?* Neki misle da je too još jedna u nizu NJegovih brojnih prispodooba i da će ju Oon sada njima pojasniti. Ali, drugo, **potvrda!** Gospodin Isus neumoljivo ponavlja i naglasuje): *..., ako ne jedete tieela Siina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, neemate života u sebi! ... Tieelo je moje jelo istinsko (pravo), krv je moja piće istinsko (pravo)* ... Dakle, nije prispodoba nego doslovna rieč! No, kako onda tako i danas, mnogi (čak i od onih što sebe drže za katolike!) mrmljaju: *Tvrda je to rieč. Tko ju može slušati?* I, ne vjerujući Isusu, odstupaju od NJega. (Jesu li naša protestanska braća svietna da su poput onih što su, čuvši ovu Isusovu opetovanu besejdu, ipak odstupili od Gospodina?!)

Treće, odlučujuća **razdielnica** (za one koji su ostali uz NJega, u prielomnomu trenutku, od onih što su Ga upravo napuustili): *Da možda i vi ne kaanite odić?* Tko će nego (opet) Šimun Petar (nadahnut Duhom): *Gospodine, komu da idemo? Tii imaš rieči života vječnoga. I mi vjerujemo i znaamo: Tii si Sveetac Božji.* I ne samo da Oon ima rieč života vječnoga, nego, štoviše, Oon Jest Rieč života vječnoga (sada s njima) - djelotvorna, celovita, živa i utjelovljena. I, četvrto,

ostvareenje: *Uzmite i jedite! Ovo je tieelo moje. Uzmite i pijte iz njega svi! Ovo je kaalež moje krvi ...*

Pa kao što je nekad daavno, u svoje vrieme, Ezekiel (da bi mogao proorokovati) **pojeo** sviitak - **Rieeč zapiisanu** (... i bijaše mi u *uustima sladak kao meed.*), tako i mi sada, u naše vrieme, trebamo (da bismo Ga žiivljenjem istinski svjedočili) **jesti Rieeč utielovljenu**. A Oon jaamči: *Tko blaguje tieelo moje i pije krv moju, ima život viečni; i jaa ču ga uzkriisiti u posliednji daan. ... Tko jede moje tieelo i pije moju krv, u meni ostaje i jaa u njemu. ... Sve što je Oon govorio i učio, djelima svojim je potvrdio (od rođenja u špiljskoj štalici do smrti na križu), a ovo nama neshvatljivo veličanstveno obećanje, ove tvrde rieči, Gospodin i Učitelj je izpunio na Posliednjoj Večeri. I još je učeniicima povjerio: Ovo činite meni na spomen! I tako je Oon, koji sjedii s desna(e) Otcu, sveudiilj i oovdje s onima¹³ koji Ga doostojno blaguju - do svršetka ovoga svieta.*

Sjetimo se i očitovaanja u Emausu: Na žaarku molbu: **Ostani s nama!**, uzkrslu Gospodin sjeda s njima, uzima kruh, izriče blagoslov i daaje im da jedu. Tada im na trenutak dopušta da Ga prepoznaju, ali im odmah i izčezava s očiju. No, Oon, žiivi Isus u Euharistiji, ostaje im u rukama (kao hrana za njihovo i naše, od NJega zajamčeno, uzkrsnuće na život viečni!). Napokon, dok je uzlazio na nebo k Otcu, čusmo i NJegovo obećanje: *I evo, jaa sam s vama u sve dane - do svršetka svieta.* Dakako, pod priilikama posvećena kruha i vina!

O još nečemu bi valjalo dublje promisliti: Gospodin naš i Pomazanik Oččev je do saamoga kraja čekao izpuniti svoje obećanje: da će nam dati sebe za duhovnu hranu. Svećeničkim ređenjem (posvećenjem) i Euharistijom (zahvalnim blagovanjem žrtvovanoga Jaganjca Božjega bez maane) uveo je učeniike u svoju Pashu - svima odkupiteljsku i spasonosnu - ali ih nii'je ostavio saame dok *Oon odlazi kamo oni ne mogu!* I na kraju, doista, *blago pozvaima na Gostbu Jaganjčevu!* A još više blago svakomu koji, zajedno s Ezekielom, može posvjedočiti: "I bijaše mi u uustima sladak kao meed."

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na umu stalno ima samo ove NJegove rieči: **"Ovo je kruh koji je s neba sišao, ne kao onaj koji jedoše oččevi i pomrieše. Tko jede ovaj kruh, žiivjet će uvieke."**

¹³na bezkrvnoj Žrtvi i Gostbi Jaganjčevoj - Euharistiji - neizmjernomu spasonosnom daaru milosrda Božjega.

UZ OTAJSTVA ŽALOSTNA

(Od početka Isusove muke u Getsemanskomu Vrtu do smrti na križu - nepun dan.)

Nakana: Za duše preminulih vjernika u Čistilištu.

U prvomu žalostnom otaajstvu razmaattrat ćemo kako se je Gospodin naš, Isus Krist, u Getsemanskomu Vrtu molio svomom nebeskom Otcu i znojio krvavim znojem

Uz sav naauk i mnogobrojna siilna znameenja, Isusov poziv *izgubljenim ovcama doma Israelova*: “*Obratite se i vjerujte Evandlju!*” nii’je prihvaćen. I too baš od onih koji su ga najviše triebali - farizeeja i pismoznaanaca, starješina i svećenika. Stoga je puut prema našem spaasenju morao proći kroz Odkupljenje - dragovoljnu žrtvu Jaganjca Božjega.

Ista trojica koja nam svjedoče o Njegovoj vlasti nad zemaljskim životom i smrću (uzkrsnuće Jairove kćeri) i o Njegovu božanstvu (preobraženje), svjedoče nam i o Njegovu čovječtvu: *Spopade Ga užas i tieskoba. . . . “Duša mi je nasmrtna žalostna”* I pritom su, kao i na Taaboru, oni “u polusnu” - drieemežu. *No Petra i njegove drugove bijaše svlaadao san. . . . “Tako, zar niste mogli jedan saat probdjeti sa mnom?”* Oo, kako peče ovaj blaagi priekor Isusov! Jer Njemu bi i samo too od njih i naas bilo vrlo utješno i na hvaalu: Da barem budemo buudni - svieštni onoga što Boog za’naas čini! Zato, evo, probdijmo sada bar jedan saat razmaatrajući u miislima i srcu Njegovu straašnu, ali i slaavnu, i za naas odkupiteljsku muku!

Duševna borba je tako strahotno teška da Oon mora uskladiti (po drugi put - prvi put je too bilo u puustinji, poslie krštenja na Jordanu!) svoju čovječju volju s voljom Očevom. Isus moli: *Oče! Ako hoćeš, odkloni ovu čašu od mene. Ali ne kako ja hoću, nego kako hoćeš tii. Ne moja volja, nego tvoja neka bude!* Gospodin naš podređuje volju svoju ljudsku onoj Božjoj i predaje svu svoju božansku moć u ruke Očeve, te dragovoljno prihvaća tešku muku i smrt. Oon sada poput “gole” osobe, zaognut samo ljubavlju (*Ljubav* je Božja **biit** - nje se ne može “odreći”!) za sve ljude, žrtvuje sebe kao odkupninu za naas grišnike. Ali Oon stoji i u nepokolebljivoj vjeri i čvrstomu ufanju u Uzkrsnuće Siina Čovječjega.

Više puta je too bio navieestio svojim učenicima, ali Ga oni nii’su razumjeli. Teško nam je i pojmiti koliko je već tada u vrtu trpio. Ponekad čujemo izričaj da se je u Getsemanskomu vrtu Gospodin naš molio svomom nebeskom Otcu “**prie** svoje muke”. Ne! Naprotiv, too je bio početni i najstrašniji dio Njegove muke. Oon se rušio na zemlju i krvavi znoj je kapao s Njega, i aandeo je došao ohraabriti Ga.

Jer, dok se običan čovjek, i kad sluuti zlo, naada da će ga, možda, mimoići ono najgore, Oon *Svojima dođe i Njevovi Ga ne primiše.*, a k tomu, **unapried znaa** (*Kažem ti, Petre, ne”će se danas oglaasiti pietao dok triput ne zatajiš da me poznaš.*) i već quuti svaku uvriedu

i pljuuvanje u liice, svaku pljusku i zlostaavljanje, svaki udarac bičem što će Mu sjeći kožu, svaki trn što će Mu se zabiti u čelo i glaavu, svaki paad pod križom, svaki čavao kroz ruke i noge, i za koplje što će Mu, već umrlomu na križu, probosti bok i srđce.

Baš stoga što je Oon i Boog, kao čovjek je patio neuzporedivo više od obična čovjeka! No čvrsto pouzdaanje u Očca prieći da Ga obuzmu beznade i očaj.

A Oon nas i u tomu straašnom času poučaava i upozorava: *Duh je, uistinu, spreman, ali tieelo je slabo. Bdiijte i molite da ne padnete u naapast!* I, pomiiren s voljom Oččevom, posve spokojan im govori: *Uzstajte, hajdemo! Približio se mooj izdajnik.*, a onda i: *Judo, poljubcem Siina Čovječjega predaješ?* A NJegov odgovor “*Jaa sam.*” (traaženi uhiceeniik) pokazuje u taaaj čas i NJegovu božansku svemoć: cieela četa je popadala po zemlji. No, Oon ju nee’će protiv njih upotriebiti, kao ni Petrov mač za obranu: *Ako, dakle, mene tražite, puustite ove da odu!*, A prie dragovoljne predaje pokazuje (zacieljujući Malhovo uho) ono što je od NJegove božanske osobe neodieljivo - bezuvietnu ljuubav za čovjeka. Jasnije, iztaknimo još jedanput, Boog može “zataajiti i suspendiirati” pred nama sve svoje, ljuudima i nezamislive, osobine i mooć, ali ne i ljuubav prema čovjeku. U protivnom, naime, zanieekao bi saamoga sebe. Jer, *Boog je LJubav.*

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na umu staalno ima samo ovo: **Isus dragovoljno prihvaća straašnu muku i smrt da bi nas odkuupio. Buudni, barem, budimo i svieštini toga što Boog za’nas čini!**

U drugomu žalostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodim naš, Isus Krist, bio privezan za kameni stuup u Pilatovu dvooru i oondje nemilo bičevan .

U razmaatranju ovoga otaajstva uvijek se trieba prisjetiti Isusove opomene: *Nijedan sluuga ne’može sluužiti dvojici gospodara. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljuubiti; ili će uz jednoga priaanjati, a drugoga priezirati. Ne’možete sluužiti Bogu i bogatstvu.* Čovjek, nažalost, često predpostavi osobni probiitak propiisanu postupku ili očitoj istini (“veze i poznanstva”, miito, namjerno prešućvanje, “malo izkriivljeno” svjedočenje ...) sebično procienjujući da šteta drugomu nee’će biti velika ili da too nii’je teežak grieih.

Tomu je podlegao i Pilat. Oon odmah uviida da je Isus nevin i da su mu Ga predali iz zaavisti i mržnje. I da Ga je židovsko Vieeć već

osuudili na smrt, a oon im je neobhodaan samo da bi službeno potvrdio njihovu smrtnu presudu i onda ju proslieedio na izvršenje.

Jer na njegovo dopuštenje: *Uzmite ga vii i suudite mu po svomu zaakonui*!, oni odgovaaraju: *Nama nii'je dopušteno nikoga pogubiti. Ali Pilat im je upravo too dopuustio. Zar nii'su i prie (i bez Pilatova dopuštenja!) osuđivali i kamenovali (po svoomu Zaakonui) hulitelje i preljubnike!?*

A Pilat, bude li kao suudac služio “prvomu gospodaaru” (istini i praavdi), zamjeriti će se glavnomu tužitelju - židovskomu Vieeču i velikomu svećeniku Kajfi - koji mu mogu znatno olakšati, ali i otežati, upraavljanje Judeejom (“drugi gospodaar”). Da bi se opet “izvuukao”, Pilat “prepušta” Isusa (Nazarečanina, Galileejca) ovlaštenomu “domicilnomu suudcu” - kraalju Herodu¹⁴. Znaamo (po sinoptičarima) kako je too proteklo! Herod ište znaameenje. (Iako je od počeeetka želio čuti i vidjeti Isusa, oon neema hraabrosti za too poslie smaknuuća Ivanova.). No, dok je Isus pojašnjavaao Pilatu (nežidovu!) svoje “kraaljestvo”, kod Heroda Isus šuti (vrieeme od naauka i znaameenja, **za svooj naarod**, je izteklo; na reedu je Žrtva Jaganjčeva - Odkupljeenje!). Ipak, Herod odpravlja Gospodina bez presude (iako bolje od Pilata shvaća “obtužnicu”) i vraća Ga Pilatu.

Sad više neema izvlaačenja ni uzmicanja, i Pilat se moora jasno očitovati. No, niti jedna od obtužaba protiv Isusa ne stoji. Prve dvie (*buuni naarod* i *braani daavati caru poorez* su opovrgli svjedoci), a ona (glavna i za židovsko Vieeće jediina) da je Isus priznao (“pohuulio”) da je Siin Božji, neema uporišta u rimskomu praavu. Preostala je tek ona o *Kraalju židovskomu*. I samo o'njoaj je saam Isus jasno kaazao Pilatu da Njegovo *kraaljevstvo nii'je od ovoga svičeta*. I tada, na počeeetku, Pilat nastuupa kao pravedan suudac: *Doveli ste mi ovoga čovjeka kao da buuni naarod. Jaa ga, evo, izpiitah pred vama pa ne naadoh na njemu ni jedne krivice za koju ga obtužujete. A ni Herod jer ga posla natrag nama. Evo, oon nii'je počinio ništa čime bi zashuuzio smrt.* (Tužiteljev zahtjev - po već donesenoj njihovoj presudi!)

No, tužitelji ne popuštaju. Njihov zahtjev, po već donesenoj njihovoj presudi, je smrt i samo smrt. A Pilat se pokušaava i na treć naačin “izvuuč”, tj. udovoljiti obojici “gospodaara”: ... *Hoćete li da vam puustim Barabu ili kraalja židovskoga (Isusa Nazarečanina)?* Pritom se je obistinilo dreevno proročanstvo: *I među zlikovce bii ubrojen*. Jer, između saamih zlikovaca se biira jedan koji se pušta na slobodu, a Pilat zna da je Isus nevin! Tako Baraba posta prvim čovjekom čije je grieehe i kriivnju preuzeo naa'se *Shuuga Jahvin*.

¹⁴Ivan o tomu ne svjedoči jer nii'je sbiivanju (kod Heroda) nazočio!

Tada Pilat popuušta te, hoteč i dalje “sluuziti dvojici gospodaara”, donosi (prvu) presudu: *Kaznit ću ga, dakle* (jer “se pravio kraaljem židovskim”, unatoč predhodnomu Isusovu pojašnjenju!) *i puustiti*¹⁵. A Isus šuuti. Zar ne bi svatko od’nas na takav pravoriek (sebi) prosvjedovao(?!): “Suuđče pravedni, časak prie si uzstanovio da na meni neema nikakve kriivnje. Zašto me, dakle, kažnjavaš?”

Daavno je sve ovo, u viđenju darovanom od Duha Sveetoga, bio vidio i objaavio prorok Izaija: ... *A Gospodin je svaalio na nj bezakonje naas sviju. Zlostavljahu ga, a oon se pokori, i usta svojih ne otvori.* ...

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu staalno ima samo ovo **Kraalj Nebeski dopuušta da Ga vlaast zemaljska ubroji među zlikovce, te da Ga, nevina, osuudi i okrutno kazni bičevanjem.**

U trećemu žalostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, bio okrunjem trnovom krunom.

Po ovomu, dakako, zaključujemo da je Pilat osuudio Gospodina na bičevanje sbog (ipak) obtužbe “da se pravio kraaljem židovskim”.

Kraaljevstvo zemaljsko suudi Kraaljevstvu nebeskom! (Pa i na kraju je na kriiž NJegov stavio too kao razazlog za razapinjanje: “INRI”¹⁶.) A kad je već osuđen i kažnjen, zlostavljanje i izrugivanje i mučenje se može “dopuniti”. Već okrutno izbičevan, sad je zaogrnut grimiznim plaastom, s trstikom u ruuci, izpljuskan i popljuvan, pa još i “okrunjen” krunom trnovom.

Tko je brao trniine, dobro znaa koliko je boolan i samo jedan uubod. Ne zavaravajmo se: trnova kruna na Isusovoj glaavi izpletena je od naših spletaaka, kriivda i opačina, a njezino trnje što Mu probaada kožu na glaavi i čelu i kojih šiiljci svrdlaju lubanju - too su naši smrtni grieesi. A Oon, *Kraalj* nad svim kraljevima i *nad zemljom svoom*, u strahotnoj booli podnosi ovo zviersko mučenje, izživljaavanje i ponižavanje.

Pa Ga onda opet privode Pilatu da provjeri i potvrdi izvršenje (i prevršenje!) dosuđene kazne, te da Ga (po vlastitoj presudi) puusti.

¹⁵Neki drže da je bičevanje sliedilo (i bilo početni dio) Pilatove predaje da se Isusa razapne. Ali tomu protuslovi (svjedoči nam Ivan) Pilatovo naastojanje da i poslie bičevanja (i “krunjenja”) oslobodi (*puusti*) Isusa.

¹⁶... *napiisano hebrejski, latinski i grčki* - nenamjerna evangelizacija Riimskoga Caarstva, ali i predskazaanje buduće tragične podiele (jedincata i nedieljiva Odkupljenja)!?

Vidjevši Isusa pred sobom, baš takova: krvava i iznakažena - “nečovječna”, saam Pilat, potresen, izjavljuje: *Ecce homo!* (Poslie i: *Evo kraalja vašega!*) Da, evo uistinu (jediinoga praavog) čovjeka (među svima nama)! Ali, prekasno je shvatio što je bio dopuustio i koliko je pogriješio kaznivši nevina čovjeka; čovjeka više nego pravedna, i po tomu toliko raazličita od svih naazočnih. I opet viđenje Izaijino: ... - *tako mu je liice neljudski bilo iznakaženo te obličjem više nii’je naaličio na čovjeka* - ... Onoga, dakle (iznakaženoga od i sbog naših grieha!), koji obličjem više i ne’sliči na čovjeka, suudac-čovjek uzima i svima iztiče kao praavi priimjer čovječnosti i čovjekolikosti! Zar nam tiime saam Boog ne pokazuje kako izgleda čovjekova griješna duša pred Njiim?!

Kazna je izvršena (pa i prevršena) i sad bi Ga, po vlastitoj presudi, triebao puustiti na slobodu. Ali ne, nii’je too kraaj!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu stalno ima samo ovo **O, Isuse pretučeni i sramotno okrunjeni - u obličju iznakaženi! Tii nas, evo, odkupljuješ - oduzimaš naše grieehe, i stavljaš ih na svoje sveeto tieelo pokazujuć nam kako, iznakaženo, pred Bogom izgleedaju naše grieešne duše.**

U četvrtomu žalostnom otajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodima našega, Isusa Krista, Pilat predao da se razapne, pa je put Golgote moorao ponieti preteežki križ.

Ovakvoga sudskoga postupka nii’je bilo ni prie ni poslie, niti će ga ikad više biti. Naime, nakon suudenja, presude i izvršene (i prevršene) kazne, isti tužitelj nastavlja istom tužbom protiv istoga tuženika (već kažnjenoga osuđenika!) pred istim suudcom. I suudac, umjesto da (slieedom dovršena postupka i vlastite presude) sada oslobodi već kažnjenoga osuđenika, opetovano suudi kao da netom prie ničega nii’je bilo.

Glavaari svečenički ponovno navaljuju na Pilata da Isusa osuudi na smrt, a too je samo i izključivo **njihova presuda** (po Zaakonui, jer se pravio Siinom Božjim!). A Pilatu bi ju triebao, za’njiih, samo formalno potvrditi i po svojim vojniicama izvršiti! Buduć da Pilat ne’smje, niti može, utemeljiti presudu na židovskomu Zaakonui (Siin Božji), tužitelji ga pritišču “uzurpaacijom zemaljske vlaasti” (kraalj židovski): ... *Ako ovoga puustiš, nii’si prijatelj caru. Tko se god pravi kraaljem, protiivi se caru.*

No Pilat već znaa da “Isusovo kraaljevstvo” ni’ije od ovoga sveeta, tj. da ne ugrožava Riimsko Caarstvo ni njegovo upravljanje, pa im zajedljivo uzvraća: *Zar Kraalja vašega da razapnem? A na’too Židovsko Vieće odgovaara ponižavajućm nieekanjem vlastite kraaljevske poviesti*

(od Šaula, Davida, i Salomona, pa sve do tadašnjega Heroda): *Mii neemamo kraalja osim cara!*

Ali Pilat neema hraabrosti da “prezrje drugoga gospodaara” i da, bar kao suudac, sluuži samo onomu “prvomu”. Kriivda se kotrlja i nee’će stati dok Pravednik među zločince ne’bude ubrojen i kao takav predan na smrt. I baš too je, s ljudskoga gledišta, posliedica Pilatova uzaludnog naastojanja da sluuži dvojici gospodaara. A da je (sbog nepopustljiva zaahatieva *Razpni ga!* i “obrazložeenja”... *jer se pravio Siinom Božjom*, kao i Isusova spokoja bez obzira na skoru konačnu presudu) Pilat ipak nasluutio da Isus možda i nii’je “samo od ovoga svieeta”, doznajemo po (zakašnjelu) temeljnom piitanju: *Odakle si tii?* No Gospodin šuuti. A Pilat je ljuut jer mu Isus ne odgovera i što se i saam ne’braani (dok ga oon, Pilat, naastoji “izvuuč”!), pa mu prieeti svojom vlašću nad NJegovim životpm i smrću. Na too, Gospodin njemu kazuje da mu je *vlaast nad NJiim daana odosgor* i da *več grieeh* (od njega) *ima onaj koji Ga je njemu predao*.

Tek tada je Pilat shvatio ono Isusovo da Oon jest kraalj, ali da NJegovo kraaljevstvo nii’je od ovoga svieeta! Pa nee’će da na sebi nosi nikakvu kriivnju (*grieeh*), čak ni odgovornost, za Isusovu predaju na smrt¹⁷. Prije predaje oon teatralno pere ruuke i izjavljuje: *Nevin sam od krvi ove! Vii se pazite!* O Pilate prestrašeni (iako: ... *več grieeh ima onaj koji me je predao tebi* ...), samo NJegova Voda i Krv mogu oprati tvoje i naše ruuke. A jeka strahotnoga, ali (čudesne li Muudrosti!) i **odkupljujućega** odgovora odjekuje kroz sve vrieeme - kroz svu povieest Izabranoga Naaroda (od tada do Drugoga Dolazka): *Krv NJegova na’naas i na dieću našu!* Da, odbaacili su Mesiju, ali su unapried prihvatili (i ne shvativši što su rekli, tj. prihvatili!) NJegovu prolivenu odkupiteljsku krv za sve svoje naraštaje (...; *oon će odkupiti Israela od svih grieeha njegovih*; Ps 130/129, 8). Jer, večer prije, od Otca ovlašteni Siin (Preobražeenje - *NJega slušajte!*) nudi Novi i Viečni Saavez s Bogom u svojoj krvi, koja se, evo sada i prolieva.

Gospodin tada uzima naa’s se kriiž te se, posrćuć i padajuć do gradskih vraata, uz Cireenčevu pomoć uzpinje na Golgotu. Toliko su teežki naši grieesi da ih ni Siin Čovječji - Grieehonosac (koji oviime izpuunja smiisao i simboliku starozavjetnoga *obterečena te u puustinju prognana žrtvenoga jaarca*) - nii’je mogao saam iznieti na Golgotu! K tomu, sjetimo se Izaka koji ne zna da nosi drva za vlastitu paljenicu, koje će biti pošteđen, dok Isus zna da nosi *drvo na kojemu će, razapet, umrieti*.

¹⁷Nijedan od evanđelista ne napiisa da je Pilat **osuudio** Isusa na smrt. Kod njih stoji: (... , a Isusa) **preda** (da se razapne ili njima na volju)!

A Izaija u Duhu vidje: *Kao janje na klanje odvedoše njega. K'o ovca niema pred onima što ju strižu . . .*

Poodimo i proodimo u miislima i srcima, usrdno se kajuci i NJemu zahvaljujuci, križnim puutom NJegovim!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu stalno ima samo ovo **Kolika li je bezuvjetna ljubav Božja! I kako nam je neshvatljiva mudrost NJegova! Taa, NJegov izabrani maarod prihvaća Novi Saavez i Odupitelja** (*Krv NJegova na'naas i na dietcu našu!*) **dok, istodobno, ubija Pomazanika Božjega.**

U peetomu žalostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, bio propet na križu između dvojice raazbojnika, a pod križom je stajala i gledala Ga NJegova žalostna mati.

Ni cieeli život čovjeku ne bi dostajao da do'kraja pronikne u sve dubine ovoga otaajstva. Tihi "sedam 'rieči' Isusovih s križa"! No, najprije: *Od šeste ure nastala tama po svojoj zemlji - sve do ure deveete.* Da, gaasi se i umire *Svietlo istinsko koje prosvjetljuje sve naarode*, pa Mu, umjesto ljudi, sva svietlila, što su po NJemu stvorena, odaaju počast i izkazuju poštovanje.

U smrtnoj agoniji, odbačen od svojih kao Mesija, Oon svojoj naarod ne odbacuje: *Otče, oprosti im, ne'znaju što čine!* Što je naučavao, to sobom posvjedočuje: moli za one koji Ga muče i ubijaju. (Jer, ponovimo, *Boog je LJubav!*)

A NJegov Križ, postavljen *na propast ili uzdignuće mnogih i za znaak osporavan*, poput mača dieeli svieet na one koji hoće, odbacujući križ, ovaj svojoj život spaasiti, ali ga tiime zauviek gube (prvi raazbojnik i one koji vjerujuju u Isusa Gospodina (**dobroga** - . . . *Oon ništa opako ne učini* . . .), priznaju vlastitu zloću i svoje grieehe, prihvaćaju kaznu i podnose pokoru, te mole oprosteeenje - pomireenje s Bogom (drugi raazbojnik¹⁸). Pa i kad gube ovaj svojoj život, istoga ga daana opet nalaze (. . . *danas ćeš biti sa'mnom u raju!*).

Naglaasimo i imajmo stalno na uumu, da prvi raazbojnik želi siići s križa i odbačiti ga, dok onaj drugi prihvaća križ i ostaje na njemu

¹⁸Gospodin je ustanovio sakrament sveete Izpoviedi poslie svojega uzkrsnuća (ovlaastivši učenike da smju *odpuštati ili zadržavati ljudske grieehe*). A ovdje zoorno pokazuje što je i kakva treba biti Izpovied. (Neka još jedanput promisle oni što tvrde da je samo vjera dostatna za spaas!) Gospodin je svojom mukom i smrću donio obću pomirbu odpaloga svieeta s Bogom, ali je za svakoga čovjeka nuždna i njegova osobna pomirba s Otčem nebeskim.

- kao i Gospodin koji ga je, posve nevin, za naše odkupljenje i radi našega spašenja dragovoljno prigrio!

A što reći o neprocijenjivu daru nama slabijima (po kojemu smo *dobili moć da postanemo djetcom Božjom*): *Ženo! Evo ti sina!*; pa ljubljenu učeniku: *Evo ti majke!* ŽENA, mati NJegova, ništa ne odgovara. Zašto? Zato što je ona jedanput i zauviek, kao mlada djevica, Bogu odgovorila DA, *Fiat mihi!*, i od toga časa ciele je svojoj život podredila vršenje volje Božje. A učenik (pa i svatko tko ljubi Isusa!) mora se očitovati: *I od toga časa uze ju učenik k sebi.* (Draaga moja protestantska bratko, jeste li ovoga svjestni?) Tako, najsigurnijim putem, po majci Mariji k Isusu, a po Isusu i kroz Isusa k Ocu.

A zašto “Ženo!” i “Evo ti sina!”? Zato što, slično onomu u Kani Galilejskoj, Gospodin mora proći, sada kroz svoju muku i smrt, kao Siin Čovječji (bez božanske pomoći!), a Oon je pravi čovjek po ženi - materi svojoj. I kaže joj da NJega, kao *siina-čovjeka*, ne može više imati (onako kao prije) jer će Oon *umrijeti*. Ondje i tada se je izpunilo Šimunovo proročanstvo, jer *mać probaada* (svaku) *materinu dušu* kad njeezin siin, posebice jediniac pred njom umire. A *razodkrile su se* (i) *namisli* (onih) *mnogih srdaca* što Ga odbačiše. Jer Oon ne umire od bolesti ili udesa ili čega inog, prirodnog, nego Ga osuđuju pa i, neizravno, ubijaju iz zlobe i mržnje u srcima, i too oni koje je došao prosvjetliti i spasiti.

A da bi mogao umrijeti, Oon se sada mora “razstaviti” od Boga, tj. od svojega božtva: *Bože mooj! Bože mooj, zašto si me ostavio?*¹⁹. Oon “suspendira” svoje božanstvo: božanska narav se, na otajstven način mora odieeliti - “odtieloviti” - od one čovječje (u istoj osobi!). Inače, ne bi mogao umrijeti²⁰, jer Boog umrijeti ne može! I sve too radi naas - iz ljubavi prema nama, A što *žednomu* Siimu Čovječjemu (čovjeku), kojega je Boog ostavio, nudi (bez Boga može ponuditi), kao “nadomjestak”, ovaj sviet? *Ocat pomiešan sa žuč!* Da, takav je naš život bez Boga, pa su takvi i naši “darozi”.

Dovršeno je. Odkupljeni smo, tj. oslobođeni i izvučeni iz *Lazčeva zatočeništva* (u koje bijahu prievorom upali naši praroditelji), a “aandeo-kerub s mačem ognjenim” je maknut s raijskih vrata.

¹⁹Mora se zamietiti i shvatiti različitost prve i posljednje *Isusove riječi s križa* (Oče ...!) od ove (Bože ...!).

²⁰Slutim da nam tzv. *Toriinsko platio* čudesnim i neobjasnivim načinom ukazuje na (ponovno) “spajanje” božanske i ljudske naravi u jednoj osobi - Isusu Kristu (tako uzkrslomu). Zamietimo i da Nicejsko-Carigradsko Vjrovanje, koje jako iztice Isusovo božtvo, ne izriče da je Isus umro (dok, starije, Apostolsko Vjrovanje i too izriče!), nego da je *mučen i pokopan!*

Puut prema Otcu je, napokon, svakomu otvoren (... *zaavjesa se hraamska razdrie odosgor dodolje, nadvoje; ...*)²¹ Zahvaljujmo Mu do'vieka!

Vojniikovo oštro koplje probaada NJegov bok i srdce Mu. Odkupiteljska Krv Jaganjca Božjega proljeva se za *Novi i Viečni Saavez na oprošteenje grieeha*, a Voda iz prsiju NJegovih pere našu griješnost i nečistoću. I samo Oon, koji je savršeni Veliki Svećenik i savršena žrtveni Jaganjac, Odkupitelj i Odkupnina, mogao nas je odkupiti i s Bogom pomiriti.

A dušu materinu bezkrajno bolno probaada "Šimunov" mač. Ali ona se ne'žali Otcu! Ne'piita Ga: "Zašto?" Nego i sada, u neopisivoj žalosti i boli, kao i neprestance poslie Navieštenja prihvaća: *Budi volja Tvoja!*

Neka svaka mati, svaki roditelj, kad je u teškoj boli za premijulim dietetom, u srdce prizove Maačku pod Razpeelom koja u svoemu križu drži i ziba izranjeno, kopljem probodeno i izkrvareno mrtvo tieelo svojega siina!

I neka ne'smetne s uma da je Oon i Božji Siin koji je: Konačni Veliki Svećenik i Konačna Krvna Žrtva - Jaganjac Božji, Odkupitelj-Pomiritelj i Odkupnina, na Žrtveniku-Križu, na kojemu su i svi naši grieesi u kupelji prolivene Krvi NJegove, a Voda iz prsiju NJegovih obnavlja nas za novi i Viečni Život, tj. za Spaasenje po Uzkrsnuću što će usliediti!

Komu je naše razmatranje preobširno, neka na umu ima svih *sedam Isusovih rieči s križa*, posebice onu: "**Eloi! Eloi, lama sabah-tani?**" I neka, skrušeno i radostno, zahvaljuje svoemu Odkupitelju, koji bijaše i Odkupnina, što razdrie, prie "neprobojnu", zaavjesu hraamsku.

²¹ *Nitko ne dolazi Otcu osim po meni* Krist je najprie u sebi pomirio svoju ljudsku narav s onom božanskom (kako na početku - u puustinji, tako i na kraju - u Getsemanskomu vrtu), a sada, pristavši uz volju Očevu i izvršujući ju do kraja, prinosi sebe da Oon saam bude krvnu žrtvu za naše odkupljenje i pomirenja svega svijeta s Bogom.

UZ OTAAJSTVA SLAAVNA

(Kroz Novu Pashu i Uzkrsnuće, trećega daana, pa sve do Daana Suudnjega.)

Nakana: Za crkvene pastiire (Paapu i biskuupe) i Crkveno Učiteljstvo – da vođeni Duhom Sveetne ravnaju sveetom Crkvom po Siinu (Puutu, Istini i Životu) do Očca.

U prvomu slaavnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodim naš, Isus Krist, treć daan po svojoj muc i smrti slavedobitno uzkrsnuo da više nikada ne umre.

Da, "... da više nikada ne'umre."! Božanska naarav se na otaajstven naačin ponovno "spaaaja / sljubljuje", s onom ljudskom - "pritieľovľjuje" - i opet su, nepomiešane i nepomućene, u istoj osobi - Isusu uzkrslomu na viećni život! Oon nam je saam rekao da su se tee naaravi netom prie NJegove smrti biile otaajstveno razstavile (*Bože mooj! Bože mooj, zašto si me ostavio?*), a o svoomu uzkrsnuću ostavio nam je i traajni tvaarni znaak da bismo još čvršće vjerovali²².

Doista, Krist Odkupitelj (u jediinstvu s Otćem i Duhom Sveetim) i Odkupnina, vraatio je ljudski rood u zajedništvo s Bogom, a isti Krist Uzkrsl i obnovio je svooj i zajamćio nama život viećni. I to je absolutna i veličanstvena novost: viećna tielesna smrt je svlaadana - život viećni obnovľjen!

To je ona praava Pasha Gospodnja - prolazak Siina Čovječjega kroz vlastitu smrt i prieelaz u novi život! Gospodin je, znaamo, uzkrslivao ljuude i prie, ali na (i za) ovaj smrtni, a ne na viećni život! Oon je *Prvina* - *prvieenac novoga života*.

Božje utielovľjenje je u Uzkrsnuću zadobilo puni smisao; Utielovľjenje, Odkupľjenje (krvna žrtva Jaganjćeva) i Uzkrsnuć - trii stuupa-piloona na koja je položen *spasonosni moost* što nas vjerom, ufanjem i ljuubavľju sigurno vodi do Doma Otćeva.

Presudno je čvrsto vjerovati u uzkrsnuć Isusova! *Toma, budući da si me vidio, povjerovao si. Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!* - reće uzkrsnuli Gospodin.

Zašto, zajedno s Paavlom (u darovanoj mu spoznaji) tvrdimo: "*Da Krist nii'je uzkrsnuo, uzaludna bi biila vjera naša.*"?

Sjetimo se da je naš Gospodim, viseći na križu, bio obećao skruušenom raazbojniku: "... *danās ćeš biti sa mnom u raju!*", a obojica su toga daana biila pokopana. Duh Gospodinov i duša NJegova predaju se u *ruuke Otćeve*, a duša razkajana raazbojnika ulazi u raajsku svietlost. No tielesa njihova ostala su na zemľji. Dakle, samo Odkupľjenje nii'je dostatno za naše cielovito spaasenje - viećni boravak u *kući Otćevoj*.

Volja Otćeva jest da čovjek dušom i tieelom ponovno prebiiva u NJegovoj slavi - kao Adam i Eeva prie Prvoga Grićeha; da *gľeda Boga liicem u liice* i slavi Ga. Prvi od tiih jest bogočovjek Krist - Utielovľjena Rieć - *Siin koji sjedi s desna Otću* (o tomu u II. otaajstvo), pa za

²²Odnedavno, poslie naalaza od svekolikih strogih znanstvenih provjera, napokon vjerujem da je u tzv. *Torinsko plaatno* doista biilo povijeno i u grob položeno mrtvo tieelo Isusovo.

NJiim mater NJegova, Blaazena Djevica Marija, *duušom i tieelom na nebo uznesena* (o tomu u IV. otaajstvu!). Za druge ne'znamo. A mii ostatli, ufamo se, na kraju ovoga vremenena.

Da Krist nii'je uzkrsnuo, *ново nebo i novu zemlju* zauviek bi nastanjivala **saamo duhovna** biija. Utjelovljeje bi biilo postalo "Božjim promašajem"!

A čovjek nii'je samo duhovno biije, poput aandela, niti je samo tielesno biije, poput životinje ili biiljke (sa životnom izkrom od Duha Sveetoga, ali bez duuše!).

Nego, *čovjek je stvoren (načinjen!)*²³ *na sliku i priliku Božju*, i naš Stvoritelj hoće nas kod sebe onakvima kakvima je stvorio (načinio!) naše praroditelje. Zato je (*radi naas i radi našega spaasenja*) Bogočovjek - Krist **svojim uzkrsnućem** moora **svlaadati** i posliednjega čovjekova neprijatelja: **viečnu tielesnu Smrt**²⁴ - posliedicu čovjekova paada u grieeh (što onemogućuje prebivanje u zajedničtvu s Bogom) i obnoviti naš život.

Napokon, razmislimo i o ovomu:

- posliednje što je Gospodin učinio (za naas!) prije svoje muke i smrti (*odkupnine* za pomireenja roda ljudskoga s Bogom) bijaše dariivanje sebe učenicima, pod priilikama živoga kruha i viina, i zapovied o sveetoj Pričesti (*Ovo činite meni na spomen!*);
- na križu viseći pokaazao nam je kako se čovjek pomiruje s Bogom (govor skrušenoga razbojnika i Isusov odgovor - izpovied i odriešenje);
- prvo što je Gospodin učinio po svojem uzkrsnuću bijaše ovlaštenje za sveeta Izpovied (osobno čovjekovo pomireenje s Bogom - po uuzoru na onu "s križa na križu"!).

Doista, da bi se NJega smjelo doostojno blagovati, moora se biti "i razpet i opravdan" (*i glaavu i ruuke ... i nogee* treba *oprati!*).

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu stalno ima samo ovo: **Krist, Siin Čovječji, pashom kroz vlastitu smrt, Božjom silom je smrt zauviek svlaadao, te obnovio i zajamčio viečni život namienjen i darovan čovjeku od početka.**

U drugomu slaavnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, četrdeseti daan poslie svooga uzkrsnuća uzišao na nebo i sjedi s desna(e) Otcu.

Uzišao je te *sjedii s desna(e) Otcu*. Dana Mu je, dakle, sva vlaast na nebu i na zemlji ("zakonodavna, sudska i izvršna" - kako too mii, ljuudi, volimo reći!), a Otac je sebi pridržao samo "odluku o svršetku ovoga sveeta".

²³ ... "**Načinimo** čovjeka na svoju sliku, sebi slična, ...!" (Post 4, 26.)

²⁴v. Ez 37, 12-14.

Oon je odišao *pripraviti im* (i nama!) *stanove da i oni budu gdje je Oon* (da, kad priedemo *spasonosni moost*, dobijemo i *staan*), a učeniike je “promovirao” u apostoole povjerivši im poslaanje da *svim naarodima propoviedaju Radostnu Vieest, krsteč ih u ime Očca i Siina i Duha Sveetoga*²⁵. Ali ih je i upozorio da pričekaju u molitvi dok se ne *obyuku u Silu odosgor* (koja nee’čē siič, dok Oon ne uziide!)

No, nii’je ih (ni naas!) napuustio: *I evo, jaa sam s vama u sve daane - do svršetka svieta*. Priividno protuslovlje: *uzlazi k Očcu i ostaje s nama!* No mii (Mu) vjerujemo: Oon se, po svećenikovoju molitvi Očcu da pošalje svojega Sveetoga Duha - Životvorca, utjelovljuje pod priilikama kruha i viina²⁶ na svakoj sveetoj misi - Žrtvi i Gostbi Jaganjčevoj.

A prije svooga uzašaašča Gospodin izpunja obećanje što ga je dao učenicima, posebice Šimunu Petru, da će ustanoviti svoju Crkvu. Too Oon čini na obali Tiberijadskoga jezera: *Triput piita Šimuna Petra; Šimune, siine Ivanov, ljuubiš li me?*, pa na njegove odgovore povjerava mu: *Paasi oovce (jaganjce) moje!* (Zamietimo da ga uzkrslu Isus u tiim piitanjima ne zove Petrom, tj. da je učenik Šimun postao *Isusovim Petrom-Stieenom* tek onda kad mu je Gospodin povjerio svoje *maalo stado!*) A posviestimo si i too da je nerazgradivo “vezivno tkijivo” Kristove Crkve vječna i bezuvjetna ljubav Božja, koju smo dužni nesebično *uzvraćati NJemu i brač* (a ne naše znaanje ili sposobnosti!).

Još na Posliednjoj večeri obećao im je poslati *Branitelja - Duha Sveetoga koga će Otac poslati u NJegovo ime* (sliedeće otajstvo!), i sad im opetuje: *... priimit ćete snaagu Duha Sveetoga koji će siič na’vaas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu i po svoj Judeji i Samaariji i sve do kraja zemlje*.

A pokraj njih “dva čovjeka u bijeloj odječi” obećahu²⁷: *... Ovaj Isus ... isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi na nebo*. I ohrabreni,

²⁵Too je bilo, po prvotnoj Oččevoj volji, poslaanje za svih dvaanaest plemeena Izraelovih, koje se je, zbog njihova neslaaganja s Božjom voljom, svelo na *stado maalo* od dvanaestorice apostola (s Matijom umjesto Juudom Izkariotskim!) i sveetoga Paavla apostola - zasebno izabranoga od uzišloga Gospodina..

²⁶*... i kako Ga prepoznaše u lomljenju kruha*. (Lk 24, 35). Zašto Ga nii’su prepoznali prije toga (a ni Marija Madalena ni učeniici kad god bi im se ukazao - ako to Oon saam nii’je htio)? I zašto im je bio izčeznuo s očiju čim im je dao blagoslovljeni *razlomljeni kruh*? Upravo zato da vjeruju i prihvate da je sada Oon - *taaj kruh*. (*Jaa sam kruh žiivi koji je s neba sišao*.) I ne samo kao tieelo (i krv), nego Oon - žiiv i cielovit - pod objema priilikamam! (*Jaa sam s vama u sve daane do svršetka svieta*.)

²⁷Oba vidljiva (u tieelu!) Božja silazka među ljuude obznanjuju NJegovi glaasniiici - anđeli! Prvo je, pri Naviešteenu, “privatna osobna poruka”: jedan (ark)aandeo (Gabriel) i jedna žena (Marija Djevica). Drugo je, pri Uzašaašču, “javna skupna poruka” (obećanje): dvojice anđela (nebeski svjedoci!) i

učenici se pjevajući i moleći vraćali s Mastlinskoga brda u Betfagi (bliizu Betanije) u Jeruzalem.

Prvi kršćani su, spominjući se toga, zadržali: *Marana tha!* - Doođi Gospodine (Isuse!) Tako i mi danas - svjedočimo, slavimo i čekamo: *Tvoju smrt, Gospodine, navieštamo; Tvoje uzkrsnuće slavimo; Tvoj slaavni dolazak izčekujemo*²⁸!

Komu je naše razmatranje preobširno, neka se uteče Isusu ovim zaazivom: **Daj mi snaage, Gospodine, i pohitaj prije nego izmalakšem!**

U trećemu slaavnom otaajstvu razmatrat ćemo kako je Gospodim naš, Isus Krist, poslao Duha Sveetoga nad apostoole u prilici ognjenih jezika.

Izpunilo se obećanje Oččevo: Sišao je Duh Sveeti na apostoole - Tješitelj i Branitelj;

- Duh od Istine koja ih prosvjetljuje i vodi;
- Duh koji im doživljava im u pamet sve što je Isus govorio i činio;
- Duh koji im daje sposobnost da propovijedaju ("govorenje u jezicima") i svjedoče o milosrdnoj ljubavi i veličanstvenim djelima Božjim, učinjenim po Isusu Kristu - sada od mrtvih uzkrsnulomu i na nebo uzišlomu Siinu Njegovu, pa ih svatko otvoren za Istinu **čuje, istodobno, na svojem jeziku** zboriti. (Ni'je Petar, a ni drugi apostoli, petnaestak puta ponavljao isti govor na različitim jezicima, nego je Duh Sveeti u njemu bio i "višestruki simultani prevoditelj"!);
- Duh koji im daje jaakost da junački i radostno podnose sve nevolje i patnje, pa i mučeničku smrt, na slavu uzkrsloga Gospodina.

I oni odmah izlaze na trgove jeruzalemske i propovijedaju. (Zar ognjeni **razdieljeni jezici** ne smjeraju na "priimi i pronosi dalje na druge"?!) I tisuće ljudi su se tada obraatile i krstile.

Sjetimo se i da je uzkrslu Isus, kad se ukazao učenicima, dahnuo u njih i rekao. *Mir vama! ... Priimite Duha Sveetoga! Kojima odpuštite grieh, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.* Dakle, Duh Sveeti izlazi od Očca i Siina (što u Vjervanju izpovijedamo!). Tiim daarom odagnan je straah iz njihovih misli te moguća mržnja i osveta iz njihovih srdaca. No, Duh Sveeti je i božanska osoba - *Sila Odosgor* - koja puše kako (tj. djele svoje darove komu i koliko) hoće.

jedanaest apostoola. Uzgređice, dva svoja "nevidljiva" dolazka (za Savlovo obraćenje i za Marijino uznesenje) najaavio je saam Isus!

²⁸Sve vas usrdno molim: Ne govorite nit' pišite "iščekujemo"! Jer too je nesvjestno(?) izrugivanje našem Gospodinu: istodobno Ga čekamo i tjeramo "Is!". A to nam je donela tzv. jugoslavenska gramatika i pripadni joj pravopis.

Ali, koliko li je različit način Njegovog silazka od onoga *nježnoga i blaagog povjetarca* koji je prošao pokraj Ilijine pećine! Da, ovdje se je trebalo drugačije očitovati. Prije njihova *krštenja ognjem*, za “javni nastup” - svjedočko propovijedanje, morala se je “odpuhati debela prašina” (naslaga od svakojakih laži, predrasuda i nepovjerenja) iz misli, srca, očiju i ušiju kod puuka jeruzalemskoga i mnoštva pridošlica, da bi bili čisti i pripravnici čuti i prihvatiti celovitost Istine.

Duše Sveeti, Bože, molimo Te, podaj svakomu tražitelju za istinom iz ljubavi barem izkru iz svojega ognja! Jer bez Tebe ne možemo ništa pravo razumjeti ili razlučiti, pa onda ni dobro učiniti.

No pritom smo na korak do/od velike opasnosti - mogućega *grieha protiv Duha Sveetoga*: spoznati po Duhu (novi) diel Božje Istine, a ostati živjeti u (prišnjoj) zaabludi ili laži. Toliko mnogo puta se čuje: “Što bi ljudi (tada o meni) rekli?” ili “Ma tko će sad izpraavljati *kriive Drine*!” ili “Too je tek nevažna sitnica.” Molimo stoga Duha Sveetoga da nam uz posvietljenje podaari i jaakost za **životnu promien u skladu s prosvietljenjem!**

Veliki ugodnici Božji nas uče i opominju da nii’je dostatno povjerovati Isusovoj Radosnoj Vieesti i **obraatiti se**, već/se, po prvomu obraćenju, cieleloga života moramo **obraati** (mienjati se) u skladu s onim što nam objavljuje Duh Sveeti. Jer, puut prema sveetosti i jest ljubavni hood za Isusom sitnim ali čvrstim koracima po mnogim “maelim” obraćenjima.

Komu je naše razmatranje preobširno, neka na umu stalno ima samo ovo: **Poslan sam i jaa, u snaazi Duha Sveetoga, pronositi Radosnu Vieest svemu stvorenju i, po Istini, istinom u ljubavi nadograđivati i do kraja braaniti Crkvu Kristovu.**

U četvrtomu slaavnom otaajstvu razmatrat ćemo kako je Blažena Djevica Marija premiinula s ova sveeta te kako je dušom i tiealom bila uznesena na nebo.

Devetnaest stoljeća trebalo je Crkvenomu Učiteljstvu da potvrdi i da tadašnji paapa (1950. godine) proglaasi istinitim ovo prediivno otaajstvo. A priprosti vjernički puuk držao ga je istinitim od saamoga početka. I od davnine je njooj u čaast graadio kapelice, skromne crkvice pa i velebne katedraale; i pjevao joj pohvalne i zagovorne pjesmice, laude i himne utječući se njooj - Goospi Velikoj - Mariji Djevici Blaženoj - na’nebo Uznesenoj.

No, Duh puše kako hoće pa je, najprije, po Apostolskomu Vjervanju, ona *vasda Djevica*, a onda je nadahnio crkvene očce (Nicejsko-Carigradsko Vjervanje) neka izpoviedaju da je ona i *Bogorodica*, pa skoro tisućjeće

poslie, i Ivana D. Scota - da je ona bez grieha začeta. Od tada su opet protekla mnoga stoljeća do proglašenja (1854. godine) dogme o njezinu bezgrišnu začecju. Ne zaboravimo da je tih godina Katolička Crkva (posebice, paapina nezabljdivost) bila žestoka napadana (i iznutra!) i da je baš godine 1858. objavljeno nekoliko (i dandanas razvikanih) knjiiga, prepunih “višenamienskih” nedorečenih sadržaja, što su ili otvoreno i izravno napadale kršćansku (posebice, katoličku) vjeru ili dopuštale i poticale demagoške protužje interpretacije.

No, u presudnomu trenutku, u pomoć i obranu priskočila nam je saama naša Goospa (u Lurdu; *Jaa sam Bezgrišno Začecje*.) i čvrsto pričepila *Zmijinu glaavu*!

A ako kojemu kršćanskomu sumnjivcu poželimo “znanstveno” obrazložiti ovu dogmu, odnosno, otajstvo, kažimo mu:

- Blažena Djevica Marija, mati Isusova, je po Božjoj volji i Njegovoj milosti **bez grieha začeta**²⁹;
- ona, čista i neoskrnjena, svojim je slobodnim pristankom u svoom tieelu po Duhu Sveetomu **začela, nosila i rodila** jediinoga Siina svooga i Božjega, **tieelo kojega je truuleži nepodložno**;
- **tieelo Isusovo je samo od tieela njezina** (“ista DNK”!) pa je i njezino tieelo moralo biti truuleži nepodložno;
- stoga je ona nakratko u *Gospodinu blaago usnula te, probuđena - po Siinu uzkrišena* - *uzstala na viečni život*³⁰;
- tako i tada je ona, uzkrišena Bogorodica, dušom i tieelom unesena na nebo te uživa raajsku slavu.

A vjernika koji traži i razumsko teološko uporište za ovu istinu valja podsjetiti na Početak ljudski (u *Raajskomu Vrtu*) - Adama i Eevu u zajedničtvu s Bogom Stvoriteljem - i na Paad u grieh i smrt. Budući da je uzkršli Spasitelj, svlaadavši smrt, postao začetnikom

²⁹Paapa Pio IX. proglasio je (1854. g.) dogmu o Bezgrišnomu Začecju Blažene Djevice Marije. (Vjervanje, kao i nevjervanje, u too bilo je dopušteno od vremena Ivana D. Scota, koji je svoje vjervanje bio dubko teološki obrazložio.) Čim je taa dogma bila proglašena, *Zmija* podigla glaavu i otvoreno nasrnula na Crkvu i paapu (čak i iz Crkve!) kao nikad prije. A onda joj je saama Goospa (za ukaazanja prostodušnoj djevojčici u Lurdu, 1858. g.) “zgazila” glaavu potvrdivši: *Jaa sam Bezgrišno Začecje*. Napokon, za one koji strogo logički razmišljaju i zaključuju (a, možda, još uvijek “maalko” suumnjaju) pripominjem: Da Blažena Djevica Marija niji bezgrišno začeta, morali bismo imati dogmu o “Bezgrišnomu Začecju Isusovu”! Jer, Oon je Božji i njezin siin - praavi Boog (sa i po Oću i Duhu Sveetomu), ali i praavi čovjek (po njooj - ženi “s naasliednim iztočnim griehom”).

³⁰Marija, mati Isusova, bila je (od Isusove smrti) na skrbi kod apostola Ivana. Naš Gospodin, na nebo uzišli Siin njezin, došao je po njuu. Sjetimo se(!): *Odgovori mu* (Petru) *Isus* (o Ivanu): “*Ako hoću da oon ostane dok ne’dođem, što je tebi do toga? ...*” (Iv 21, 22)

novoga i vječnoga života, Oon je *Novi Adam*. A Blaženu Djevicu Mariju još neki od prvih crkvenih otaaca nazivaju *Novom Evom*. Zar niji je, dakle, posve smisleno da, za Novi Početak (u *Kraljevstvu Nebeskomu*), *Novi Adam* i *Nova Eeva* budu **zajedno** s Otcem - kao što su u početku s Njim bili naši, poslije pali, praroditelji?!

Zašto je Crkvenomu Učiteljstvu (i paapama) "tako dugo" trebalo da proglaase ovu(e) vjersku(e) isti(i)nu(e) o materi Isusovoj? Zato što *Duh Sveti puše kako hoće*. A zašto ju još od samoga početka niji su smatrali krivovjerjem? Zato što se sadržajno ne'kosi s Apostolskim Vjervanjem, a ni s onim Nicejsko-Constantinjskim. U prvim su stoljećima kršćani (kao i mi sada) izpovjedali da je Marija, mati Isusova, prvo: *vasda Djevica*, i (poslije) drugo: *Bogorodica*. A ako je ona (priimila) i više od toga, milostni je too daar Božji Njegovoj *poniznoj službenici*. Pa tako, crkveni pastiri niji su zabranjivali, a ni posebice poticali (osim nekih) pučko i kleričko vjerovanje da je Marija, netom po usnuću, uzkrišena i na'nebo uznesena. I mi sada čvrsto vjerujemo da psotoje *novo nebo i nova zemlja* i da su ondje, **i svojim tieelima**, naš Gospodin i Njegova mati. A, po Božjoj milosti, možda i još koji Božji ugodnik!?

Goospe Velika, moli za'naas!

Komu je naše razmatranje preobširno, neka se samo uteče Goospi Velikoj ovim zaazivom: **Pomozi mi (nam), Maajko Na'nebo Uznesena, da življenjem i svjedočenjem i jaa (mii) zavriedim(o) staan u Kući Oččevoj!**

U ppetomu slaavnom otaajstvu razmatrat ćemo kako je Presveeto Trojstvo okrunilo Blaženu Djevicu Mariju za Kraljicu Nebesku i Zemaljsku i razmišljati o raajskomu uživanju svih svetih.

Blažena Djevica Marija, mati Božja na nebo uznesena, uzdignuta je do samoga prijestolja Božjega - zapravo, tik uz'njega! Stvoreenje sjedi uz prijestolje Stvoriteljevo!!!

Izprazne su sve počasti zemaljske, sve raazkošne krunitbe i sva prigodna slaavlja prema ovoj neizrecivoj i neopisivoj krunitbi u vječnomu slaavlju svih anđela i svetaca Božjih.

Doista, ima li već čaasti od ove: Trojedni Boog, Otac-Stvoritelj sa Sijinom-Rieči po kojoj je sve stvoreno (i koja se je utjelovila) i Duhom Svetim-Životvorcem postavlja svoju odabranu poniznu službenicu za Kraljicu i suvladaricu Kralju i Svevladaaru, Sijnu Božjemu i Sijnu njezinu, nad svime ikada stvorenim!

Zašto? Kako? Zato što je ona, najprije, od Boga posebno odabrana i *gratia plena*, a onda i zato što je svojom slobodnom voljom jedanput i

zauviek izrekla svooj *Fiat mihi!*, i od'toga časa cieeli je njeezin zemaljski život bio (kao i Siina njeezina) **vršenje volje Božje**. I zato je ona, najponiznija *službenica Gospodnja*, uzdignuta do čaasti Božjega prijestolja.

- Kerubiini, serafini, arkandeeli, anđeli, sve nebesle sile, sva nebeska vojska, prijestolja i vlasti časte njuu - svoju Kraljicu;
- pod njezinim nogama dršku dusi-odpadnici;
- s njom se raduju svi svećci Božji.

Ali i po zdravu razumu, kad je već na nebo uznesena, Blažena Djevica Marija moora postati i Kraljicom Nebeskom (i Zemaljskom). Jer, ona je *Nova Eeva*, a *Novi Adam*, uzišli naš Gospodin, je Kraalj nebeski (i nad svom zemljom i nad svim kraljevima!). Ona je, dakle, već i po NJemu - Kraljica.

A mii zemniici, oovdje? Siin ju je dao nama za Maajku - nebesku zaaštitnicu, posrednicu i zagovornicu. Od čega, dakle, da strieepimo?! Samo od grieha. Ali, kad ju molimo za zagovor ili pomoć, uvijek se prisjetimo njeezine molbe na svatbi u Kani Galilejskoj, posebice rieči: *Što god vam rekne, učinite!*. Nemojmo, dakle, mii "predlaagati riešenje", nego neka uvijek bude i vrši se volja Božja.

A kako ona "kraljuje"? Vjerujemo da joj je Siin prepuustio neki "milostni resoor". Taa ona je od bezgriješnoga začeeća puna miloosti, pa ih smje i dieeliti!! Zar nii'je svako njeezino ukaazanje milostni poziv na molitvu, pokoru i obrađenje, kao i ohrabreenje i ufanje u njeezinu pomoć i zagovor?! A sve ostalo: samo i jediino tako da svaku prošnju i molbu predaje Kraalju i svakoga tražitelja dovodi NJemu. Jer Oon je rekao: *Jaa sam vraata. Nitko ne dolazi Otcu osim po meni*. I, kako smo još u prvomu otaajstvu razmotrili, Marija stoji na početku (na prvomu piloonu - Utielovljeenju) *spasonosnoga mosta preko bezdana*, pruža nam ruuku i upućuje nas k Isusu

Koliko li tek gube naša protestantska braća kad njuu odbacuju! Ali se ona, *blagoslovljena među ženama i koja moli za'naas griješnike*, njih nii'je odrekla.

Radujmo se, dakle, i svi mii na zemlji sbog raajskoga uživanja anđela nebeskih i obćinstva svih svećih u zajedničtvu s njoom i našim Gospodinom!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka samo usrdno zaziivlje: **Kraljice Nebeska, pohadaaj nas neprestance da sveet uzvjeruje, pa i spozna, da si tii, doista, i Kraljica Zemaljska!**

Na kraju, a u svezi s Goospinom Krunicom, piitanje svakomu koji sebe drži kršćaninom: Mogu li jaa žaarko ljuubiti i izkreno hvaaliti i slaviti Gospodina mojega - Isusa Krista, a ne častiti NJegovu mater - Blaženu Djevicu Mariju - Kraljicu Nebesku i Zemaljsku?

Obća napomena. Ovakvim razmaatranjem, kroz svih dvaadeset otaajstava reedom, posviesćuju se svi bitni događaji u Gospodinovu zemaljskom životu, kao i svrha NJegova utielovljenja. I tako preko Marije (u sveetoj obitelji) pristupamo k Isusu! Ponekad se, "mehanički" ponaavljajući *Zdravo Marijo ...*, zabrinuto zapiitamo jesmo li too ponovili devet ili jedanaest puta, a ono najvažnije - razmaatranja o odkupiteljskim i spasonosnim otaajstvima - često, nažalost, zanemarujemo.

Dodaatak

Ni u jednomu doostupnom mi zaapisu (molitveniiku ili sl.) ne naadoh pravilno napiisane trii najučestalije kršćanske molitve. Zato, evo ih:!

Otče naš!

Otče naš, koji jesi na nabesima, sveeti se ime Tvoje!

Doođi kraaljevstvo Tvoje!

Budi volja Tvoja - kako na nebu (na'nebu) tako i na zemlji (na'zemlji)!

Kruh naš svagda(š)nji daaj nam danas!

I odpuusti nam (nama) duuge³¹ naše kako i mii (i'mii) odpuštamo dužničima našim!

I ne uvedi nas u naapast, nego izbavi nas od zla (od'zla)! // Amen!³²

Zdravo Marijo!

Zdravo, Marijo, milosti³³ puna!

Gospodin s tobom!

Blagoslovljena tii među ženama i blagoslovljen plood utrobe tvoje - Isus!

Sveeta Marijo, mati (maajko³⁴) Božja, moli za naas (za'naas) griješnike³⁵

- sada i na'času smrti naše (na času smrtnom' našem')! // Amen!

³¹Prečesto se, čak i od predmolitelja, čuje "duge". "Odpuštanje duga" prepustimo, usrdno molim, maajstorima-bačvarima!

³²"Amen!" (Tako budi!; Tako neka bude!) je zasebna uzklična rečenica, pa ju kao takvu treba i izgovarati. Ali gotovo redovito ga se, nažalost, izgovara i čuje kao (često bezsmislen) svršetak predhodne rečenice. A ako je tada smislen, onda se odnosi **samo** na tuu rečenicu.

³³Prihvaćeni prijevod s grčkoga na latinski jest "*gratia plena*". (Ne, "*gratie plena*"!). Dakle, nije genitiv nego ablativ. Stoga bi, možda, bolje bilo govoriti "po milosti puna" ili "milošću puna" (Djevica je začela Siina Božjega po Njegovoj milosti - Duhu Sveetomu.) Govorimo li, ipak, "milosti puna", trebamo biti svjestni višeznačja: prvo, njezina bezgriješna začecja, i drugo, saamoga Isusa ("plood utrobe tvoje"! koji jest i taa milostna punina).

³⁴Ona jest **mati** (**mater**) Božja jer je Bogorodica, ali je i maajka Božja. Nama ljuudima ona je **Maajka** (duhovna i tjelesna) po Isusovim riečima (Mt 12.50; Mk 9.35; Lk 8.21; Iv 19.26), ali nije nam (tjelesna) mati jer nas nji'je rodila. (Poojam *maajka*, u Hrvatskomu Jeziku, pridjeljujemo osobi koja prema nama izkazuje **sve vrline** - ljubav, skrb, zaaštitu, zagovor ... - što bi trebale kraasiti svaku *mater*, a da nam i nije tjelesna/biološka mati.) Ipak, budući da je ona Bogorodica i da je Boog stvorio čovjeka, ona je i nova Eeva, pa smjemo reći (i) da je ona i *naša nebeska mati*.

³⁵Po **hrvatskomu standardu** mora biti "griješniike" (množinski akuzativ od "griješnik"). Dakako da je i "grešniike" hrvatska rieč (u eekavskoj čakaavščini i u kajkaavščini!), kao što su i obje "grišniike" i "grišniike" hrvatske rieči: prva pripada iikavskoj čakaavščini, a druga iikavskoj štokaavštini.

Opazka. Po'kadkad se čuju izričaji "... milosti **si** puna.", "Gospodin **je** s tobom.", "Blagoslovljena **si** tii ...", "... blagoslovljen **je** plood ...". Oni su odreeda svi pogriješni! Naime, svaki od njih pretvaara dotičnu uzkličnu rečenicu (pozdrav, hvaalu, zaaziv, želju, poklič ...) u izjavnu, tj. u tvrdnju, odnosno, u znaanje. Tiime iz njih nestaje radostna vjera, a pojavljuje se i potreba za dokazivanjem nedokazivoga.

Slava Otcu!

Slava Otcu i Siinu i Duhu Sveetomu!

Kako bijaše na početku, tako i sada i vasda i u veeke (u'vieeke) viekoova! // Amen!

Napomena. Zamieetimo da se *Otče naš!* saastoji od šest (bez *Amen!*) uzkličnih rečenica, od kojih po trii uzastopne tvore dvaa sadržajno bitno raazličita dieela. U prvomu se Boga slavi, a u drugomu se od NJega nešto ište. Zato ih s tim u skladu triebamo i izgovaarati (uzvišeno, pa ponizno - oba prirodno, bez glumačke afektaacije ili "dramatskoga" zastajkivanja - uvijek svjestni komu ih upućujemo!). Too se trieba čuti i osjetiti naročito kad *Otče naš!* mole dvie skupine naizmience. Vrlo slično je i s molitvom *Zdravo Marijo!*, kojom joj u prve trii rečenice izkazujemo počast, dok u četvrtoj (*Sveeta Marijo, ...*) skruušeno molimo za njezin zagovor.

VI. S MARIJOM - PJEVAJMO I MOLIMO!

(Ištite i primit ćete da radost vaša bude podpuna.)

Naakaane

Uz otaajstva radoŝna: Za rođeenje, po Božjoj volji, svakoga začetog dieteta.

Uz otaajstva svietloŝna: Za naakaane našega poglavara - Kristova namještnika.

Uz otaajstva žalostna: Za prirodnu smrt, po Božjoj volji, svakoga čovjeka.

Uz otaajstva slaavna: Za izkru i jaakost od Duha Sveetoga svakomu tražitelju za Istinom.

³⁶Utielovljeenje (R.1.)

(“I Rieeč tieelom postade i nastaani se među nama ...”)

Na Djevičin *Fiat mihi!*,
od Postanka vrieeme presta;
dovrši se, izpuni se,
po Loogosu bez početka.

Udobi se Bezvriemeni:
posta za'naas sjevriemenim
i u pooviest uronjenim!

Omeđi se Neizmjerni:
prečudesnog li značenja,
čistim tieelom svoog' stvorenja!

Rieeč u Tieelo oblikova;
ura kreenu izponova.

Za grišnike oslobodit',
Adama već **nee'čē stvorit'**,
Emanu-El **čē** se - **rodit'**.

³⁶st100221 (Stepjinčevo)

³⁷Preteča (R.2.)

(“Taa odkuda meni da mi dođemati Gospodina mojega?”)

Kamo hitaš, oo, Marijo?
 U Goorju se čudo sbilo:
 Zahaarija zanieemio
 kad je vjeru izgubio;
 nerodkinjom već prozvana
 nosi siina darovana;
 koj' *zaigra od radosti*
na tvooj pozdrav - oo, Milosti!:
 Plood utrobe Djevičine
 posla Duha do punine.
 A kada se na svieet rodi,
 blagoslov od NJega dobi.
 Skakavci i divlje pčele,
 i deeve iz puste vrele
 sve tielesne su mu želje.
 Al' kad stigne svoomu ciljju,
 potreesti će Glaas puustinju:
Puut priprav'te Gospodinu!

³⁸Betlehem (R.3.)

(“Danas vam se graadu Davidivu rodio Spasitelj - Krist
Gospodin.”)

Ku~~ča~~ Krušna, Davidova,
ne u~~domi si~~i~~inka svooga!
Bezku~~č~~nikom Oon se ro~~di
da naas, ro~~o~~blje, oslo~~bodi.~~~~~~

Pri~~pro~~s~~ti te veleu~~u~~nni
pr~~vi uu’NJ povj~~e~~rovaše:
Sve~~č~~enika koj’ je Ž~~r~~tva,
ter Kra~~a~~lja i Bo~~ga svooga
darovima tad’ priznaše.~~~~~~

Zapjevajmo s past~~i~~irima,
od iz~~toka mudracima,
i an~~deelskim svim ko~~o~~rima:~~~~

Slava Bogu na vis~~i~~ni!
Mir lju~~u~~dima u niz~~i~~ni!

Dje~~va ro~~di Spasitelja,
Jag~~a~~njca, Odkupitelja.
Nek’ spoz~~naju svi um~~n~~iici
da smo Bož~~ji mil~~j~~eniici!
Hvalospjevom Ga uz~~viisi
vr~~hu svake svoje mi~~s~~li!~~~~~~~~~~~~

³⁹Starac Šimun (R.4.)
 (“Taa vidješe oči moje spaasenje Tvoje ...”)

Židovski prvorođenac
 Gospodnji jed'no^orođenac!
 Grlice il' golubi^o -
 - čisti priinos ^oe s' uzdi^o!

*

Povjerova Šimun Duhu,
 u ufanju se učvrsti,
Utjehu Israelovu
 da ^oe vidjet' prie smrti.

Spaasenje i Svetlost svieeta
 u naaručje priimi sretan,
 i oproštaj blagoslovni
 ostavi k'o tastamenat.

I prooročtvo što izreče
 (o propasti, uzdignu^ou^o
 i znaaku osporavanu)
 tisu^o put se potvrdilo,
 pa i mač od booli ljuute
 dušom njooj je prolazio.

⁴⁰U domu Otčevu (R.5.)
 (Svi kojii Ga slušahu bijahu zaneseni razumnošču i
 odgovorima NJegovim.)

Kako ne'biti zanesen Riečju
 kad u Sjinu utielovljena,
 i usred Otčevih dvoori,
 Mudrost NJegovu tumači
 te saama o'sebi zbori!?

Jer daavno zapiisana i čitana
 dubinu svoju nikom' ne odkri,
 a naučiteelja, o NJooj, rieči
 bijahu tek *mjed što jeeči*
 il' neugoden *cimbal što zveči*

*

Za trii daana strahovanja,
 odgovori s dvaa piitanja -
 - putokaz su i pouka
 svakomu do Suudnjeg' Daana:
 Što Ga traaziš izvan sebe?
 Zašto lūtaš kad znaaš gdje je?!
 Oon se tebi nij'je skrio:
 Pouzdaanjem u čovjeka,
 krivudajuč po tom' svieetu,
 tii si sebe izgubio.

*

Ako Ga ne'čuješ u hraamu svoom',
 pohitaj žurno u Otčev dom!
 Pomirbom sveetom dobit ćeš ključ
 da otvoriš vraata za praavi puut.
 Poodi za'Njiim, koj' Svetlost je saama,
 doodi u Nazaret, kroči do staana!
 Za jaakost moli da budeš i saam
 poslušan, vjeran i postojan!"
 Jer, svakog' će snaači ona trii daana
 kad duša dršće gluha 'sred bezdana.

⁴¹Na Jordanu (Sv.1.)

(“Tii si Siin mooj, Ljuubljeni! U tebi mi sva milina!”)

Zaori se Glaas s nebesa,
sleti Golub nad tiesesa.

Pravednost se izpunila:
Rieeč po Tieelu se krstila.

Troojstvo nam se očitova
jediinoga višnjeg' Boga.

Siin se Jagnjem učinio
(stog' je Očcu omilio!)
da bi, sebe predajuć,
oovce svoje odkuupio.

I još više, neshvatljivo,
kad odbaačen bude bio,
krvlju svojom da bi, zaklan, ,
od grieeha nas očistio
i sve s Očcem pomiirio!

⁴¹st220221

⁴²Znameenje prvo ili Savršena molitba (Sv.2.)
 (“Što god vam rekne, učinite!”)

Samo Oon je radost,
 istinska, praava!
 Viino nas NJegovo
 s NJim vienčava!
 A Maajka nas uči
 kako se moli,
 kad iznenaad’ zaskoče
 nevolje i booli.

Kad uztriebaš nešto,
 a teežko je brjeme,
 sjeti se: Bratu je tvoomu
 njegovo teže.
 Podmetni rame
 koliko možeš;
 za više od’tog’,
 zavaapi: Bože!

Ufaj se i kad misliš da ne’čuje!
 Još čvršće vjeruj ako te odbije!
 Sve Mu prepusti jer Oon znaa što ti je!
 Ne kloni duhom kad čini drug’čije!

Ta bi li itko osim njee, Marije,
 matere brižne, što nevolju uvidje,
 na molbu: *Siine* ... i odgovor: *Ženo* ...
 ’zmogao vjere za *znameenje prvo*!?

I tako u Kani pokaaza ona
 kako se prosi za bližnjega svooga.

⁴³Kraaljevstvo nebesko (Sv.3.)

(“... ako se tko ne rodi iz Vode i Duha, ne’može ući u
Kraaljevstvo Božje.”)

Prvo tielo **stvoreno** je,
i sbog grieha umrlo je.

Stog’, sve rođeno od tiela
kroz **smrt** hrli do Počela.

Da mu svane nova zora
za daan **viečni**, izponova,
iz Vode i Duha sgoora
nanovo se rodit’ moora.

Klija zno, kisne tiesto,
biser skriiva zemno mjesto.

Sve imaanje založimo
i njega se domognimo!

Tako, kao dietca Božja,
Vodom-Duhom **posvećeni**,
naarod novi, **obraćeni**,
umiremo ovom’ **svietu**
za nebeski pripravljeni.

Istina Jest Rieč Očeva
koja se utielovila.

Jer sve što je objaavila,
djelima je potvrдила.

⁴³st230221

⁴⁴Preobražeenje (Sv.4.)

(“Ovo je Siin mooj, LJubljeni! Mooj Izabranik. NJega slušajte!”)

Na visoku sveetu goru
Otac spusti nebesniike,
a iz doola zemaljskoga
Siin uzdignu svoj' zemniike.

Oon trojicu na vrh vodi,
koi e nam svjedočiti
da sav Zaakon i Prooroke
moora Sobom izpuniti.

Bliesnu Suunce od Izkona,
obamrieše tieela lomna.
Oblak Očca zaklonio,
glaas se NJegov prolomio:

Slušajte Ga! - da upiju:
Učitelj Jest - iznad svijju.
A Oon e tuu svoju vlaast
predat' Stieeni - za naš spaas.

S božanskoga svojeg' sjaja
muku i smrt im priobč,
al' i da, od mrtvih staana,
treč daan e uzstat' moč.

⁴⁵Jelo i piće istinsko⁴⁶ (Sv.5.)

(“Staari Zaakon Žrtvi Novoj nek’ se sada ukloni!”)

*Kruh živi, Božji, siđe s nebesa
za vječni život mrtvih tielesa.*

*Otčevi vaši jedoše manu
za život kratak - u jednom tek daanu.*

*Tielo je moje istinsko iće,
i krv je moja pravo piće.*

Pa tako, na Posljednjoj Večeri,
prinos u kruhu i vinu
u Tielo i Krv Oon pretvori
za Saavez Novi i Vječni.

I pritom svim’ jasno objaavi
da Oon je: Žrtva i Svećenik.

I traajno povjeri pozvanim’,
a po’njma i nama obznani,
da, NJemu na spomen, čine
sve što sad od’NJega vide.

Odonda, stoga, pa dovieeka:
tko NJega blaguje uvjeren,
u Život vječni je uciepljen;
kroz smrt će prooć i uzkrnut’
i po’NJem’ živjet’ - uistinu.

⁴⁵st240221

⁴⁶Vjera u Isusa živoga u Euharistiji, koji je Emanuel u sve dane do svršetka ovoga svijeta, jest međaš-kamen što jasno razdvaa i razlučuje katoličanstvo (i pravoslavlje) od svih ostalih religija (uključujući i protestantizam i židovstvo). Samo Euharistija sprieaava da se kršćanstvo, u konačnici (poput iinih religija), ne svēde na običaje, tradiciju i simboliku, tj. na tek zasebni “uljudbeni privjesak”.

⁴⁷“Ne kako jaa hoqu ”(Ž.1.)

(“Zar nii’ste mogli jedan saat probdjeti sa’mniom?”)

Trii svjedooka kod Jaira:
pred NJiim je smrt odstupila.

I na Taaboru su biila:
o Božanstvu svjedočila.

A evo ih sad u vrtu:
da svjedoče o čovječtvu.

Oo, tii, vrte Getsemani
što zamieeni Vrt pradaavni,
krvavi te znooj natopi
Zmiju-Laažca da utopi!

Očcu preda sve od’volje:
k’o gool čovjek-odkupnina,
tek ljuubavlju zaogrnut,
kreenu na puut muke svoje.

Cjelov priimi, ruuke pruži,
ne k’o Izak ni ne’znavši,
neg’, podložan Očcu svoomu,
Jagnjem posta pristajući -
- saamog’ sebe žrtvujući.

⁴⁷st250221

⁴⁸Za stuup! (Ž.2.)
 (“Ne’možete sluužiti dvojici gospodaara!”)

Kriivnje neema, nedužan je,
 jaa Ga triebam oslobodit’!
 Ali Kajfa i glavaari
 službu *č* mi tad’ zagorčit’.

Za’NJeg’ praavda; zaa’me korist.
 Kako sad too uskladiti?
 Zar da maarim što j’ istina?!
 Kaznit’ *č*u Ga i puustiti.

A Oon *uusta ne otvori*,
 presudi se, *ničem*, pokori.
 Oko stuupa bič fijuučē,
 koža puca - kvaarni suučē!

Uskoro *č*š uvidjeti
 kuda vodi “mílost” tvoja:
 kriivda kad se zakotrlja
 ne staje do grobna polja.

⁴⁹Trnov vieenac (Ž.3.)

(“Liice mu bijaše toliko iznakaženo, da obličjem više nii’je
bio čovjeku naalik.”)

Grimiz-plaaštom zaogrnut,
na glaavi Mu trnov vieenac,
i s trstikom u desnici,
još popljuvan i sav krvav,
pred naarodnim glavaarima
stoji Kraalj nad kraljevima.

Kruna Mu je izpletена
'z naših spletaak', opačiina,
oholoosti, otvrdnuuća,
izdaaja i svih kriviina,
a trnje što iz njee strši -
- too su moji smrtni grieesi.

Liice Mu iznakaženo,
sve obličje nečovječno
s grieeha naših, oduuzetih,
i na sebe preuzetih.
Griešna duuša je pred Bogom -
- Isus s krunom pred naarodom!.

Kako je moguće
pred'svima reći:
Evo čovjeka!,
i tad' Ga se - odreći?!

⁴⁹st250221

⁵⁰“Koga hočete da vam puustim?” (Ž.4.)
 (“Krv NJegova na’naas i na diețcu našu!”)

Tii presudom prvom svojom
 svrsta čista pravednika
 međ’ zločince okorjele -
 - uz drumskoga raazbojnika.

Tužiteljim’ izbor nudiš:
Koga ću vam sad puustiti?
 Onog’ drugog, svim’ je jasno,
 na kriiž mooraš tad’ pribiti.

I još sada pereš ruuke,
 misleć’ nevin da ćeš biti;
 odabr’o si gospodaara
 kojemu ćeš ’vieek sluužiti.

Grieēh Ga, suuđče, tvooj pritišće,
 tužiteljov - još i’više,
 no, priznajmo, svi griešniici,
 na smrt smo Ga mii pritisli!

NJegovi Ga odbaaciše,
 al’, ne’znajuć’ što govore,
 Novi Saavez prihvatiše -
 - odkupljeenje zadobiše.

Na smrt smo Ga osuudili
 i na Kriiž Ga mii pribili.
 Oon je za’naas Odkupnina -
 - zahvaljujmo Mu pred svima!

⁵¹ “Bože mooj! Bože mooj, zašto si me ostavio?” (Ž.5.)
 (“Uistinu, Siin Božji bijaše ovaj.”)

*A od šeeste do deveete
 nasta taama po svoj zemlji.*

I jaarko se suunce smrkne
 kad istinsko Svietlo trne!

Onaj s desna Ga prepozna,
 krijvnju prizna, Zlooga od'gna:

K'o prvog' odkupljenika
 Isus dobi raazbojnika.

Sebe, cieelog, Oon predade,
 al' njima too ne'bii dosta;
za otkano, nešiveno,
 baačena je istom kocka.

Mač od booli probode ju,
 mater, nama darovanu,
 kada koplje nesmiljeno
 na srđca Mu stvori ranu.

Potresla se brda, doolje,
 neki grobi otvoriše,
 a zaavjesa hraamska cieela,
 sve odosgor pa dodolje,
 razdrije se na dvaa dieela.

Odkupninom, rad' naas rođen,
 Puut do Očca bii - otvoren.

⁵¹st26(27)0221

⁵²Uzkrsnu Isus doista! (Sl.1.)
 (“Blaaženi kojii ne vidješe, a vjeruju!”)

Mukom smrtnom nas odkuupi -
 - sav duug plaati praaštajuć.
 Al', nam' za spaasenje, trieba.
 Pashom kroz smrt - k uzkrsnuuoću!

Nad paklen se bezdan prignu
 odkupljene Oon pridignu;
 pa okove smrtne zdrobi:
 naas za Život oslobodi.

Uzkriisio je, doista,
 s Duhom Otac Siina - Krista:
 temelj-kamen naše vjere;
 samo u'NJem' Jest - Spaasenje.

Nosi kriiž od svojih muuka,
 za Njiim idi, nemoj stati!
 U lomljenom' svetom kruhu
 vasda oeš Ga žiiva naać.

⁵³“Idem pripraviti vam mjesto.” (Sl.2.)
 (... bude uzet na nebo i sjede s’desna Bogu.)

Uzdignu se na očigled,
 s uzkrsnutim svojim tieelom,
 put nebeske domovine -
 - Očcu s’desna vlaada svieetom.

Uzlazečega na nebo
 oblak im iz oka ote.
 Dvaa “čovjeka”, sva u bieelom:
Ovaj Isus dooč’ če opet.

Oo, Betfago tii Judejska -
 - postajo Mu zadnja zemska,
 gdje Oon s brda Mastlinskoga
 uziide do Očca svooga,

tii si čula rieči ove,
 što nas hraabre kroz viekove:
Jaa sam s vama u sve dane -
 - *do svršeetka svieeta. Amen!*

Mii sveudiilj zaziivamo:
 U Tvooj’ slavi Te čekamo!
 I neprestan’, žuudeč’ Tebe,
Marana tha! doziivamo

⁵⁴Sila odosgor (Sl.3.)
 (“Od mojega *č*e *v*zimat*i* i vama daavati.”)

Eto huuka iznenada,
 vihor siilan kad naiide,
 ognjen' jezik razdieljeni,
 na svakog po jedan, siode.

Obečanje Otčevo se
 u'tom' času obistini:
 Ognjem Duha Sveetoga su
 u punini posvećeni -
 - za poslaanje opremljeni.

Sedam daarim' nadaarena,
 u Istinu upućena,
 NJegova je Crkva sveeta.
 toga daana obznanjena
 i Magistrom postavljena.

Nepresušne teku rieke
 iz utrobe spasiteljske -
 - Vode Žiive too je vrelo
 što obnaavlja svako tieelo.

Tješitelju naaš najblaži,
 u Istini da Te spozna,
 podaaj svakom' koji traži
 makar izkru iz Tvoog' ognja!

⁵⁵Duušom i tieelom (Sl.4.)

(“Ako hoći da oon ostane dok ne dođem,što je tebi do
toga?”)

Koja too žena, izmed' žeena sviju,
istinu zbori za siina svojega(?):
*Evo kosti od **mojih** kostiju!*
*Evo meesa od meesa **mojega!***

Samo ona, Djeva odabrana,
i od Grieeha Prvog' sačuuvana,
što j' od Boga vjerom prihvatila
i, po Duhu, Siina Mu rodila.

A Oon,
u Podzemlju ostavljen ni'je,
niti Mu truuleži ugleda tieelo,
pa tako ni ona, kad blaženo usnu,
ne osta u grobu mraačnu zacieelo.

Duušom i tieelom uznesena Djevo,
tii, Maajko naša, oo, tii, *nova Evo*,
što poziiivaš diećcu kad mii odpadnemo,
moli za sve naas - uu'NJ da vjerujemo!

⁵⁶Kraljica nebeska i zemaljska (Sl.5.)
 (“Sdesna Tii je Kraljica u zlaatnoj odjeći!”)

Ne’ može biti čaasti veće
 od ove što ju Marija steče:
 Trojed’ni Boog svoje čisto stvorenje
 za *Kraljicu okruni od neba i zemlje.*
 Da ona ’viek vlaada sa Siinom svojim
 nad sviime što Otac ikada stvori.
 A Siin ju, razpet, za Maajku nam dade -
 - zar ima jače zaaštite i naade?!

Miloosti njeez’ne i zagovor moćan
 satiru glaavu čim digne ju Zloća.
 Stog’, svi andeeli, i vii, sveetci, s njima,
 radujte se sa svim naarodima!

ZAAVRŠNA NAPOMENA

Goospina Krunica se svršaava molitvom *Zdravo Kraljice!*, zaazivom *Moli za'naas, Kraljice sveete krunice! Da doostojni ...* te molitvom Otcu nebeskomu *Bože, tvooj je jedinorođeni Siin ...*

Uobičajilo se i postalo gotovo redovitim da se na *Goospinu Krunicu* odmah nadovežu (u “cielinu”) *Litanije Blažene Djevice Marije*. I dobro je da se tako čini! Ipak, valja znati da *Litanije BDM nii'su sastavni dio Goospine Krunice*.

Litanije Blažene Djevice Marije se svršaavaju molbama *Jaganjče Božji ...*, zaazivom *Moli za'naas, sveeta Bogorodice! Da doostojni ...* te molitvama (Maajci i Otcu) *Pod tvoju obranu utječemo se ...* i *Dopuusti nama, sluugama svojim, molimo Te ...* I nii'je nevažno kojim se redosledom moli ni što se, možda, preskaače ili izostavlja!

Napokon, čeesto se u *Litanijama BDM* čuju i “dodatni” zaazivi s priidjevima koji su ili “partikularni” (za pojedine skupine, a too nas dićeli dok zajednički molimo!) ili je njihova teološka utemeljenost vrlo upitna. Njih treba izbjeaavati! Svaki novi zaaziv morao bi prije dodaaavanja (po čvrstomu teoložkomu utemeljeenju) dopuustiti mjestni biskup.